

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

Atzinums Nr. 5-04/6

**par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu smilts – grants un smilts
ieguvei atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” Tukuma novada Degoles
pagastā nekustamajā īpašumā “Rudeņi”**

Derīgs līdz 2022. gada 4. novembrim

Paredzētās darbības ierosinātājs:

SIA “SCHWENK Latvija” (Iepriekš SIA “CEMEX”)¹, reģistrācijas Nr. 40003386821, adrese: Lielirbes iela 17A-28, Rīga, LV-1046, tālr. 67033400 (turpmāk – Ierosinātāja).

Ziņojuma izstrādātājs:

SIA “Enviroprojekts”, reģistrācijas Nr. 40003683283, adrese: Mazā Nometņu iela 31, Rīga, LV-1002, tālr. 29262684 (turpmāk – Izstrādātāja).

Ziņojums iesniegts Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs):

2019. gada 7. jūnijā iesniegts ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums “*smilts-grants un smilts atradnes “Praviņas” iecirkņa “Rudeņi” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojums*” (turpmāk – Ziņojums). Aktualizētie Ziņojumi Birojā iesniegti 2019. gada 3. septembrī un 2019. gada 2. oktobrī.

Atzinums izdots saskaņā ar likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk - Novērtējuma likums) 20. panta pirmo daļu un tajā noteikti nosacījumi saskaņā ar šā likuma 20. panta desmito daļu.

1. Paredzētās darbības nosaukums:

Derīgo izrakteņu – smilts–grants un smilts ieguve atradnes “Praviņas” iecirkņa “Rudeņi” teritorijā (turpmāk – Paredzētā darbība).

2. Paredzētās darbības iespējamā norises vieta:

Tukuma novada Degoles pagasta nekustamā īpašuma “Rudeņi” (kadastra numurs 9046 003 0101) (turpmāk – Īpašums) daļa, kurā izvietots derīgo izrakteņu atradnes “Praviņas” (turpmāk – Atradne) iecirknis “Rudeņi” (turpmāk – Iecirknis vai Darbības vieta).

Uzņēmuma nosaukuma maiņa saskaņā ar Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra 2019. gada 4. aprīļa lēmums Nr. 6-12/45161.

3. Īss paredzētās darbības raksturojums:

3.1. Vispārēja informācija par Paredzēto darbību un Paredzētās darbības ierosinātāju:

- 3.1.1. Darbības vieta atrodas Tukuma novada Degoles pagasta teritorijā uz dienvidiem no Tukuma pilsētas. Īpašuma kopplatība ir 91,64 ha un tas atrodas sešu fizisku personu īpašumā. Saskaņā ar 2013. gada 4. marta Zemes nomas un resursu pirkuma – pārdevuma līgumu Nr. 2 un 2017. gada 23. marta pārjaunojuma līgumu un vienošanos par ceļa izbūvi² Ierosinātajai ir tiesības izstrādāt Iecirkni, patstāvīgi veicot visas darbības, kādas noteiktas un nepieciešamas, lai saskaņotu un uzsāktu karjera resursu ieguvu.
- 3.1.2. Derīgo izrakteņu ieguvu Iecirknī paredzēts veikt ~ 12 ha (12,372 ha) platībā. Paredzētās darbības ietvaros plānots iegūt līdz 60 000 m³ derīgo izrakteņu gadā. Ieguvu paredzēts veikt virs un zem gruntsūdens līmeņa bez ūdens atsūkšanās un novadīšanas ārpus Darbības vietas teritorijas. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto derīgā materiāla ieguvu plānots veikt aptuveni 4 gadu laikā (no 2020. gada līdz 2023. gadam), kopā iegūstot 210 400 m³ derīgo izrakteņu (pirmajos trīs gados plānots iegūt ~ 60 000 m³ derīgo izrakteņu, bet pēdējā gadā ~ 30 400 m³ derīgo izrakteņu).
- 3.1.3. Ietekmes uz vidi novērtējums (turpmāk arī – IVN) Paredzētajai darbībai tika piemērots ar Valsts vides dienesta (turpmāk – Dienests) Ventpils reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) 2018. gada 31. janvāra lēmumu *“Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. LI19SI0027”*, ņemot vērā savstarpējās un summārās ietekmes ar citām derīgo izrakteņu ieguves vietām Iecirkņa apkārtnē. Programmu Nr. 5–03/5 IVN veikšanai (turpmāk – Programma) Birojs izdeva 2018. gada 22. augustā.

3.2. Darbības vietas un esošās situācijas raksturojums:

- 3.2.1. Darbības vieta atrodas Tukuma novada Degoles pagasta teritorijā ~ 6,3 km attālumā no Tukuma pilsētas robežas. Tuvākās apdzīvotās vietas – *Ozolnieki* atrodas ~ 2,6 km attālumā ziemeļaustrumu virzienā un *Vienība* atrodas ~ 2,8 km attālumā ziemeļrietumu virzienā no Darbības vietas³. Darbības vietai tuvākais valsts reģionālais nozīmes autoceļš A10 *Rīga – Ventpils* (turpmāk – autoceļš A10) atrodas ~ 4 km attālumā uz ziemeļaustrumiem, bet autoceļš P98 *Jelgava – Tukums* (turpmāk – autoceļš P98) atrodas ~ 2,5 km uz ziemeļaustrumiem. Valsts vietējās nozīmes autoceļš V1454 *Pičas – Praviņas – Kārtiņi* (turpmāk – autoceļš V1454) robežojas ar Iecirkni, savukārt autoceļš V1455 *Ozolpils – Degole* (turpmāk – autoceļš V1455) atrodas ~ 1,8 km attālumā ziemeļu virzienā no Iecirkņa.
- 3.2.2. Tuvākās dzīvojamās mājas Darbības vietai ir *“Lejasvanagi”*, *“Avotiņi”* un *“Bērzāji”*. Iecirknim tuvākā viensēta ir *“Lejasvanagi”*, tā atrodas ~ 700 m attālumā austrumu virzienā aiz autoceļa V1454.
- 3.2.3. Iecirknis atrodas Īpašuma dienvidu daļā un ziemeļu pusē robežojas ar teritorijām, kurās jau ir veikta derīgo izrakteņu ieguve. Dienvidu pusē Iecirknis robežojas ar autoceļu V1454, rietumu pusē ar juridiskai personai piederošu nekustamo īpašumu, bet austrumu pusē ar fiziskai personai piederošu īpašumu.
- 3.2.4. Darbības vietas apkārtnē (abpus Vašlejas upei) atrodas vairākas teritorijas, kurās līdz šim jau veikta vai turpinās derīgo izrakteņu ieguve, tai skaitā citos Atradnes iecirkņos vai citās atradnēs, kur smilts-grants un smilts ieguve veikta, notiek vai tiek plānota gan virs, gan zem grunts ūdenslīmeņa (ar un bez derīgā materiāla pēcapstrādes). Minēto teritoriju vidū (Vašlejas labajā pusē) atrodas atradne *“Jaununguri”* un vairāki Atradnes iecirkņi, kuros

² Ziņojuma 4. un 5. pielikums.

³ Ziņojumā norādīts, ka attālums līdz Tukumam ir ~ 7,5 km, ciems Vienība atrodas ~ 3,3 km attālumā, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus, secināms, ka šie attālumi attiecīgi ir ~ 6,3 km un ~ 2,8 km (mērot no Darbības vietas līdz apdzīvoto vietu robežai).

derīgo izrakteņu ieguve vairs nenotiek – “*Grantiņi I*”, “*Grantiņi II*” un “*Grantiņi III*” un “*Jauncīruļi*”, Atradnes iecirkņi “*Priedes*” un “*Amatnieki*”, kuros izstrāde turpinās, kā arī atradne “*Nītava*” (atrodas ziemeļrietumu virzienā no Iecirkņa ~ 625 m attālumā, Vašlejas kreisajā pusē), kurā ieguvu veic Ierosinātāja. Derīgo izrakteņu ieguvei atradnes “*Nītava*” teritorijā veikta IVN procedūra, kuras rezultātā Birojs izdeva 2016. gada 22. jūnija Atzinumu Nr. 8 par smilts–grants un smilts atradnes „*Nītava*” ierīkošanas, izstrādes un rekultivācijas Degoles pagasta Tukuma novadā ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu.

- 3.2.5. No lietas materiāliem izriet, ka daļēji Iecirknī un tam blakus esošā nekustamā īpašuma „*Gobas*” (kadastra numurs 90460010037) zemes vienības ar kadastra apzīmējumu 90460030049 teritorijā ir veiktas darbības dabas resursu ieguvei, ko 2013. gadā konstatējusi Pārvalde. Pārbaudē konstatēts, ka veikti derīgā materiāla rakšanas darbi ~ 2,28 ha platībā (noņemta augsnes virskārta ~ 2,28 ha platībā, derīgais materiāls izņemts ~ 1,28 ha platībā, vidēji 1,5 m dziļumā), izņemtais materiāls ~ 19 200 m³ apjomā sastumts vaļņveida kaudzē Iecirkņa austrumu daļā un neliela daļa centrālajā daļā. Ievērojot Paredzētās darbības sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros apkopotos viedokļus un informāciju, IVN Programmā tika iekļauts nosacījums Paredzētās darbības IVN ietvaros novērtēt arī jau veiktos darbību apjomus un iespējamās izmaiņas (piemēram, meliorācijas sistēmas funkcionēšanā), kā arī izsvērt nepieciešamību veikt kādas rīcības radītās ietekmes mazināšanai vai novēršanai.
- 3.2.6. Atbilstoši Tukuma novada teritorijas plānojuma 2011. – 2023. gadam (turpmāk – Teritorijas plānojums) grafiskajai daļai (Tukuma novada Degoles pagasta funkcionālā zonējuma karte) Darbības vieta atrodas Rūpnieciskās apbūves teritorijā (R2), kur galvenā izmantošana ir derīgo izrakteņu ieguve.
- 3.2.7. Saskaņā ar Dienesta izsniegto *Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pasi*⁴ derīgo izrakteņu iegulas platība Darbības vietā ir 123,72 tūkst. m², kurā noteikti smilts–grants krājumi 283,3 tūkst. m³ apjomā (tai skaitā 54,4 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa) un smilts krājumi 12,4 tūkst. m³ apjomā (tai skaitā 12,4 tūkst. m³ zem pazemes ūdens līmeņa). Atbilstoši Ministru kabineta 2012. gada 21. augusta noteikumu Nr. 570 “*Derīgo izrakteņu ieguves kārtība*” 4. pielikuma 1. punktam derīgo izrakteņu krājumi Iecirknī atbilst “*A*” kategorijas krājumiem. Iecirknim Dienests noteicis derīgo izrakteņu ieguves limitus⁵: smilts–grants ieguvei 262,19 tūkst. m³ apjomā un smilts ieguvei 7,68 tūkst. m³ apjomā.
- 3.2.8. Saskaņā ar Ziņojumā iekļauto valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību “*Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC) sniegto informāciju⁶ Atradne un tās dažādie iecirkņi kopš 1956. gada pētīti vairākas reizes. Smilts derīgā slāņa biezums Atradnē ir vidēji 0,8 m, smilts–grants slāņa biezums no 1,3 m līdz 3 m.
- 3.2.9. Aptuveni 250 m attālumā no Darbības vietas atrodas Vašlejas upe, kas ir valsts nozīmes ūdensnoteka (ŪSIK 37826:01). Darbības vieta un teritorija tās apkārtnē ir meliorēta. Gar Iecirkņa teritoriju ziemeļos ierīkoti koplietošanas meliorācijas novadgrāvji, bet drenu tīkls atrodas austrumu un dienvidu daļā, kuru notece ir Vašlejā. Saskaņā ar Ziņojumā norādīto meliorācijas sistēmas garums līdz ieplūdei Vašlejā ir ~ 280 m.

⁴ Derīgo izrakteņu (izņemot pazemes ūdeņus) atradnes pase Tukumu novada Degoles pagasta smilts-grants un smilts atradnes Praviņu iecirknim “*Rudeņi*”, kas sastādīta 2017. gada 9. maijā un derīga līdz 2022. gada 31. decembrim (Ziņojuma 3. pielikums).

⁵ Derīgo izrakteņu ieguves limits Tukumu novada Degoles pagasta smilts-grants un smilts atradnes “*Praviņas*” iecirknim “*Rudeņi*” ar termiņu no 2017. gada 8. jūnija līdz 2022. gada 31. decembrim (Ziņojuma 2. pielikums).

⁶ Izraksti no LVĢMC 2011. gada 1. augusta un 2014. gada 9. jūlija Derīgo izrakteņu krājumu akceptēšanas komisijas sēdes protokolliem.

- 3.2.10. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Iecirkņa teritoriju skar autoceļa V1454 30 m aizsargjosla⁷. Ziņojumā norādīts⁸, ka Iecirkni ziemeļu daļā skar arī meliorācijas grāvja (ūdensnotekas) 10 m aizsargjosla.
- 3.2.11. Darbība vieta atrodas Spārenes viļņotā līdzenuma ziemeļaustrumu daļā starp Ziemeļkursas un Austrumkursas augstieni ar kopumā daudzveidīgu reljefu. Iecirkņa teritorijā ir sastopami aluviālie nogulumi (*aQ3ltv*) – tie ir smilts, grants un oļājs. Tā slāņa biezums Iecirknī svārstās no 1,7 līdz 5,6 m. Aluviālie nogulumi izplatīti 2 – 3 km platā joslā Vašlejas ielejā, ko ierobežo no sāniem un no apakšas ūdens vāji caurlaidīgie glacigēnie (morēnas mālsmilts un smilšmāla) nogulumi (*glQ3ltv*). Kopumā Iecirkņa inženierģeoloģiskā uzbūvē novērotas derīgā materiāla smilts–grants un smilts slāņa biezuma izmaiņas un mainīgums. Derīgie izrakteņi iegul gan virs, gan zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.2.12. Saskaņā ar Ziņojumam pievienotu hidroģeologa 2017. gada augusta atzinumu “*Smilts un smilts – grants atradni “Jaununguri” un “Rudeņi” izstrādes ietekme uz hidroģeoloģiskiem un hidroģeoloģiskiem apstākļiem*” (Ziņojuma 6. pielikums) apūdeņotais derīgais izrakteņis – sena alūvija smilts–grants un smilts nogulumi – veido pirmo no zemes virsmas bezspiediena horizontu (gruntsūdeņu horizontu). Savukārt vertikālajā virzienā morēnas nogulumi veido sprostslāni, kas apgrūtina kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizonta hidraulisko saistību ar pamatiežu ūdens horizontiem. Nepārtrauktā sprostslāņa izplatība, kā arī nelielas sagaidāmās gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas (karjeru izstrāde bez gruntsūdeņu atsūkņēšanas), ļauj prognozēt, ka gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums pēc Iecirkņa izstrādes un ūdenstilpnes izveides teritorijā nepārsniegs 0,5 m un lokalizēsies Iecirkņa izstrādes apkārtnē (~150 – 200 m).
- 3.2.13. Reģionālā gruntsūdeņu plūsma vērsta Vašlejas virzienā, kas ir galvenā vietēja gruntsūdeņu drena jeb noplūdes apgabals. Turklāt gruntsūdeņu plūsmu struktūru ietekmē mazas upītes un blīvs meliorācijas grāvju tīkls, kas ir otrās kārtas gruntsūdeņu noplūdes apgabali. Pie Darbības vietas ziemeļu robežas ir ierīkots meliorācijas grāvis, kas novadīts Vašlejā. Ziņojumā identificēts, ka Darbības vietai tuvākās ūdensieguves atradnes atrodas Tukumā ~ 8,5 km attālumā ziemeļu virzienā – saldūdens un sulfātu saldūdens atradne “*Tukums*” (atragnes Nr. 614500) un saldūdens atradne “*Tukuma piens*” (atragnes Nr. 614499), savukārt tuvākie ūdens ieguves urbumi nav identificēti. Saskaņā ar Teritorijas plānojumu Darbības vietai tuvākais ūdensapgādes urbums (Nr. 13687)⁹ zemes īpašumā “*Praviņu skola*” (kadastra numurs 9046 005 0071) atrodas ~ 2 km attālumā dienvidrietumu virzienā.
- 3.2.14. Darbības vieta neatrodas Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (*Natura 2000*), kā arī nerobežojas un nepieklaujas tai. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija ir Ķemeru nacionālais parks (*Natura 2000*), kas atrodas ~ 10 km attālumā. Vērtējot Paredzēto darbību, Darbības vietā un tai pieguļošā teritorijā veikta sugu un biotopu¹⁰ izpēte. Dabas eksperts¹¹ 2017. gada 14. augustā sagatavoja atzinumu Nr. 28/17 (turpmāk – Atzinums Nr. 28/17) (Ziņojuma 7. pielikums), saskaņā ar kuru Iecirkņa austrumu daļā konstatēts Eiropas nozīmes un Latvijā īpaši aizsargājams biotops “*Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs*” (6410) (turpmāk – Biotops) ar platību ~ 8 ha. No Dabas aizsardzības pārvaldes (turpmāk – DAP) dabas datu pārvaldības sistēmas “*Ozols*”¹² iekļautās informācijas secināms, ka Biotopa stāvoklis ir apmierinošs.

⁷ Teritorijas plānojuma Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 741.1. punkts.

⁸ Ziņojuma 2.4. attēls “*Izstrādes plāns pa ieguves posmiem iecirknī “Rudeņi”*”.

⁹ Urbuma numurs LVĢMC datu bāzē.

¹⁰ Biotopu grupa, kurai sniegts atzinums – zālāji, meži un virsāji, ruderāli biotopi.

¹¹ Eksperta sertifikāta Nr. 003, derīgs līdz 2023. gada 13. maijam.

¹² Publiski pieejama: <https://ozols.gov.lv/ozols/>.

- 3.2.15. Darbības vietu un tai pieguļošo teritoriju 2019. gada 21. maijā apsekojis arī dabas eksperts/ornitologs¹³ un 2019. gada 23. maijā sagatavojis atzinumu Nr. KM/058 (turpmāk – Atzinums Nr. KM/058) (Ziņojuma 20. pielikums). Saskaņā ar Atzinumu Nr. KM/058 Darbības vietā netika novērotas Ministru kabineta 2000. gada 14. novembra noteikumos Nr. 396 “*Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu*” (turpmāk – Noteikumi – Nr. 396) un Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 30. novembra direktīvā 2009/147/EK par savvaļas putnu aizsardzību¹⁴ (turpmāk – Direktīva 2009/147/EK) minētās īpaši aizsargājamās putnu sugas.
- 3.2.16. Atsaucoties uz Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldes uzturēto kultūras pieminekļu sarakstu¹⁵, Ziņojumā konstatēts, ka Darbības vietā un tās tuvumā neatrodas valsts vai vietējas nozīmes kultūras pieminekļi.
- 3.2.17. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas rekreācijas vai tūrisma objekti. Nozīmīgs tūrisma objekts ir kino pilsēta “*Cinevilla*”, kas ir lielākais brīvdabas filmēšanas laukums Latvijā ar izbūvētu butaforisku celtnu kopu. Objekts atrodas ~ 2 km attālumā¹⁶ uz dienvidaustrumu pusi. Vietējas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija Gavēņu smilšakmens atsegumi atrodas ~ 2,6 km attālumā¹⁷ no Darbības vietas un atbilstoši Ziņojumā norādītajam ir slēgts apmeklējumiem.
- 3.2.18. Saskaņā ar Ziņojumu un LVĢMC tīmekļa vietnē publiskoto Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistru¹⁸ Darbības vietai tuvākā potenciāli piesārņotā vieta ir bijusī degvielas bāze Rauciņos (reģistrācijas numurs 90808/3271). Potenciāli piesārņotā vieta atrodas ~ 2 km attālumā ziemeļaustrumu virzienā no Darbības vietas. Blakus bijušajai degvielas bāzei atrodas bijusī ķīmikāliju noliktava Rauciņos (reģistrācijas numurs 90808/3272), kuras darbības nozare bija augkopība, dārzenkopība un dārzkopība. Bijusī ķīmikāliju noliktava atrodas ~ 2,25 km attālumā no Darbības vietas.
- 3.2.19. Darbības vieta atrodas 15 km rādiusā no lidostas „*Jūrmala*” kontrolpunkta.
- 3.3. Paredzētās darbības un tās nodrošinājuma raksturojums:**
- 3.3.1. Paredzētā darbība plānota 12,372 ha platībā (visā Iecirkņa teritorijā) virs un zem gruntsūdens līmeņa.
- 3.3.2. Ziņojumā norādīts, ka Ierosinātāja neplāno veikt derīgo izrakteņu ieguvī vairākās vietās vienlaicīgi (t.i. – Ierosinātāja ieguvī veiks tikai atradnes “*Jaununguri*”, “*Nītava*” vai Atradnes Iecirkņa teritorijā). Tas skaidrots ar ierobežoto tehnikas, kas veic derīgo izrakteņu ieguvī, skaitu. Ņemot vērā minēto, IVN veikts scenārijam, ka gada griezumā ieguve var tikt veikta visās trīs ieguves vietās, tomēr ieguves darbi nebūs vienlaicīgi. Novērtējumā ņemta vērā arī summārā ietekme ar derīgo izrakteņu ieguvī Atradnes iecirkņos “*Priedes*” un “*Amatnieki*”, kur ieguvī veic citi komersanti.
- 3.3.3. Saskaņā ar Ziņojumu, lai veiktu Paredzēto darbību, Darbības vietā un tās apkārtnē ir visa nepieciešamā ceļu infrastruktūra. Atradnes teritorijā jau pašlaik atrodas esošs pievedceļš,

¹³ Eksperta sertifikāta Nr. 052, derīgs līdz 2024. gada 6. martam.

¹⁴ Ziņojumā un dabas eksperta/ornitologa atzinumā norādīta Eiropas Padomes 1979.gada 2.aprīļa direktīva 79/409/EEK par savvaļas putnu aizsardzību, kas bija spēkā līdz 2010.gada 14. februārim. Birojs pieņem, ka minētā direktīva ir norādīta pārrakstīšanās kļūdas dēļ, jo dabas eksperta/ornitologa atzinumā minētās putnu sugas ir iekļautas direktīvā 2009/147/EK.

¹⁵ Publiski pieejams: <https://is.mantojums.lv/>.

¹⁶ Ziņojumā norādīts ~2,4 km. Izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus, secināms, ka šis attālums ir ~ 2 km (mērot no Darbības vietas līdz filmu parka “*Cinevilla*” tuvākai būvei).

¹⁷ Ziņojumā norādīts attālums ~1,5 km. Izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus, secināms, ka attālums līdz Gavēņu smilšakmens atsegumiem ir ~ 2,6 km.

¹⁸ http://parissrv.lvgmc.lv/#viewType=home_view

pa kuru no autoceļa V1455 (virzienā no ziemeļiem uz dienvidiem) iespējams piekļūt gan līdzšinējām ieguves vietām Atradnē, gan Iecirknim. Minēto ceļu plānots izmantot arī turpmāk. Lai arī Iecirknim tuvākais ceļš ir grants seguma autoceļš V1454 (faktiski robežojas ar Darbības vietu), pa to nav plānots veikt materiāla transportēšanu, jo šim ceļam ir noteikti kravas masas ierobežojumi – 10 t. Attiecīgi IVN ietvaros pieņemts, ka visa derīgo izrakteņu kravas plūsma no Iecirkņa tiks novirzīta ziemeļu virzienā un tālāk pa autoceļu V1455.

- 3.3.4. Virzienā uz Degoles pagasta pusi autoceļam V1455 ir grants segums, bet Ozolpils virzienā autoceļš klāts ar asfaltbetonu, kas aptuveni pēc 3 km savienojas ar autoceļu P98. Plānots, ka derīgo izrakteņu transportēšana ~ 90% gadījumos notiks pa autoceļu V1455 Ozolpils un Tukuma virzienā, bet ~ 10% gadījumā pa autoceļu V1455 Degoles virzienā.
- 3.3.5. Prognozēts, ka ieguves laukums Iecirknī tiks sadalīts trīs daļās – trīs ieguves posmos. Ieguvi sākotnēji plānots veikt Iecirkņa laukumos, kuros neatrodas Biotops. Saistībā ar Biotopu Ziņojumā izskatīta iespēja veikt kompensējušos pasākumus – veicināt līdzvērtīga Biotopa izveidošanās apstākļus citā kompensējošā teritorijā (Saldus novada Novadnieku pagastā, zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8472 007 0154¹⁹), kas ir Ierosinātājas īpašumā esoša nekustamā īpašuma “*Karjers Kūmas*” (kadastra Nr. 8472 007 0116) zemes vienība. Risinājumā, kas paredzētu izveidot kompensējošu Biotopu, Ierosinātāja plānojusi ieguvi Biotopa teritorijā veikt tikai pēc kompensējošo pasākumu īstenošanas.
- 3.3.6. Saskaņā ar Ziņojumu noņemto augsnes segkārtu plānots saglabāt un izmantot teritorijas labiekārtošanai Iecirkņa rekultivācijas laikā. Plānots, ka izstrādes laikā Iecirkņa teritorijā izveidosies ūdenstilpe, uz nogāzēm tiks izklāts augsnes slānis aptuveni 0,2 – 0,3 m biezumā. Pēc veiktajiem sagatavošanas darbiem Iecirknī plānots uzsākt derīgo izrakteņu ieguvi. Katrā posmā no sākuma tiks iegūts materiāls virs ūdens un pēc tam zem ūdens līmeņa. Derīgo materiālu plānots iegūt ar Ierosinātājas īpašumā esošo smago tehniku – 25 t ekskavatoru (*Volvo EC 290B* ar 143 kW jaudu) ar apgriezto kausu (šādi iespējams iegūt materiālu līdz 2,44 m dziļumam) un/vai frontālā iekrāvēja (*Volvo L180F* ar 224 kW jaudu) palīdzību. Iegūto materiālu nav paredzēts uzglabāt Iecirkņa teritorijā, to paredzēts pārvietot uz esošo drupināšanas un sijāšanas/mazgāšanas līniju, kas jau atrodas tehniskajā laukumā Atradnes teritorijā (Iecirknī “*Grantiņi III*”). Arī sašķirotu materiālu paredzēts uzglabāt esošajā tehnoloģiskajā laukumā, kura vienlaicīgi uzglabājamaais iegūtā materiāla daudzums (no visām ieguves vietām, kurās ieguvi veic Ierosinātāja) nepārsniegs 40 000 t, bet maksimālais krautnes augstums nepārsniegs 10 m. Gadījumos, kad materiāls būs slapjš vai ļoti mitrs (pēc tā izrakšanas), tas atūdeņošanai tiks sabērts pagaidu krautnēs.
- 3.3.7. Paredzēts, ka iegūtais materiāls apstrādei tiks transportēts ar autotransportu Mercedes-Benz 4150–ak, izmantojot jau esošo pievedceļu, savukārt materiāla tālāka transportēšana pa autoceļu V1455 tiks veikta ar koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām (kravnesība > 32 t). Iegūto derīgo materiālu varēs izmantot gan ceļu, gan ēku būvniecībā.
- 3.3.8. Aktīvais derīgo izrakteņu iegūšanas periods paredzēts 10 mēnešus gadā (apmēram no marta līdz decembra mēnesim). IVN nolūkiem prognozēts, ka ieguve tiks veikta ne vairāk kā 255 dienas gadā, dienas laikā no plkst. 7.00 – 19.00, ar pārtraukumu vienu stundu dienā. Prognozēts, ka Darbības vietā tehnika strādās tikai diennakts gaišajā laikā, līdz ar to kopējais darba stundu skaits dienā novembrī, decembrī un martā būs ne vairāk kā astoņas stundas dienā, savukārt pārējā laika periodā no aprīļa līdz oktobrim – 11 stundas dienā.
- 3.3.9. Saskaņā ar Ziņojumu Iecirknī nav plānots ierīkot pieslēgumu elektroenerģijas padeves tīklam vai cita veida inženierkomunikācijām. Paredzētās darbības nodrošinājumam paredzēts uzstādīt pārvietojamās tualetes. Sadzīves atkritumus plānots nodot atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, kas sniedz attiecīgus atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumus. Ražošanas atkritumus, kas var rasties no tehnikas vai iekārtu ekspluatācijas

¹⁹ Ziņojumā zemes vienības kadastra apzīmējums norādīts kā īpašuma kadastra numurs.

un kuri var būt arī bīstamie atkritumi, paredzēts savākt speciālā konteinerā īslaicīgai uzglabāšanai, nododot tos atkritumu apsaimniekotājam ar atbilstošu atkritumu apsaimniekošanas atļauju. Saskaņā ar Ziņojumu darbinieki būs apmācīti rīkoties arī negadījumu situācijās (piemēram, naftas produktu noplūdes gadījumā).

- 3.3.10. Ziņojuma norādīts, ka pēc Iecirkņa izstrādes tiks veikta tā rekultivācija, izveidojot ūdenskrātuvi un veicot apzaļumošanu. Detalizētus rekultivācijas nosacījumus paredzēts iestrādāt derīgo izrakteņu ieguves projektā.

3.4. Paredzētās darbības iespējamie alternatīvie risinājumi:

- 3.4.1. Ietekmes uz vidi novērtēšanas nosacījumi paredz prasību, lai, novērtējot paredzēto darbību, tiktu izsvērtas pieņemamās alternatīvas, kas varētu būt piemērotas ierosinātajam projektam un tā specifiskajām īpašībām. Ziņojumā vērtētas alternatīvas Paredzētās darbības darbu apjomam un darbības teritorijas samazināšanai, kā arī derīgā materiāla transportēšanai. Ziņojumā vērtēts arī scenārijs, kad derīgo izrakteņu ieguve netiek veikta.
- 3.4.2. Ziņojuma sagatavošanas laikā derīgā materiāla transportēšanai apsvērtas divas alternatīvas – derīgo izrakteņu transportēšana pa autoceļu V1454 un V1455. Tā kā autoceļa V1454 izmantošanai ir noteikts kravas masas ierobežojums (10 t), šīs alternatīvas gadījumā nepieciešama ceļa rekonstrukcija.
- 3.4.3. Teritoriju alternatīvas saistītas ar Iecirkņa austrumu daļā konstatēto Biotopu (apsvērti risinājumi, kas Biotopu neskar, samazinot kopējo izstrādes platību par 1,6 ha, un risinājumi, kas Biotopu kompensē).
- 3.4.4. Apjoma alternatīvas saistītas ar derīgo izrakteņu ieguvi tikai virs gruntsūdens līmeņa, vai ieguvi virs un zem gruntsūdens līmeņa. Būtiskākās ietekmju atšķirības saistītas ar iespējamām ietekmēm uz hidroģeoloģisko un hidroloģisko režīmu, arī citas ietekmes sagaidāmas nedaudz mazākas (saīsinātos arī ieguves laiks), tomēr ietekmes uz ainavu ziņā ieguvi tikai līdz gruntsūdens līmenim Ziņojuma autori vērtē kā negatīvāku, jo gadījumā, ja Iecirkņa rekultivācijas rezultātā tiktu izveidota ūdenstilpe, to būtu iespējams izmantot kā rekreācijas objektu. Nekonstatējot būtiskas atšķirības un izslēdzot apstākļus, Ziņojumā kā piemērotākā atzīta alternatīva, kas ļauj iegūt vairāk derīgo izrakteņu.

4. Izvērtētā dokumentācija:

- 4.1. Ierosinātājas 2017. gada 6. septembra iesniegums ietekmes uz vidi sākotnējam izvērtējumam un tam pievienotā dokumentācija.
- 4.2. Pārvaldes 2018. gada 31. janvāra lēmums *“Ietekmes sākotnējais izvērtējums Nr. VE18SI0006”*.
- 4.3. SIA *“Eiropprojekts”* 2018. gada 19. jūnija elektroniskā pasta vēstule par paziņojumu par sākotnējo sabiedrisko apspriešanu un tai pievienotie materiāli (Biroja reģ. Nr. 5-01/1059).
- 4.4. Privātpersonas 2018. gada 13. jūlija iesniegums *“Par smilts-grants un smilts atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” paredzēto darbības paplašināšanu”* (Biroja reģ. Nr. 5-01/1196).
- 4.5. SIA *“Eiropprojekts”* 2018. gada 20. jūlija iesniegums Nr. 02/07-60/18 *“Par paredzētās darbības “Smilts – grants un smilts ieguve 12,372 ha platībā atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” Tukuma novada Degoles pagasta nekustamajā īpašumā “Rudeņi” ietekmes uz vidi novērtējuma programmas saņemšanu”* ar klāt pievienotiem materiāliem.
- 4.6. Biroja 2018. gada 22. augusta Programma.
- 4.7. Ierosinātājas 2019. gada 25. februāra vēstule Nr. Iz. 36/02/2019 *“Par smilts-grants un smilts atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” paredzēto darbību”*.

- 4.8. Izstrādātājas 2019. gada 11. aprīļa elektroniskā pasta vēstule *“Sabiedriskā apspriešana Degolē”* ar pievienotajiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5–01/669).
- 4.9. Izstrādātājas 2019. gada 30. aprīļa elektroniskā pasta vēstule *“Protokols par sabiedrisko apspriešanu”* ar pievienotiem materiāliem (Biroja reģ. Nr. 5–01/796).
- 4.10. DAP 2019. gada 8. maija vēstule Nr. 4.9/2442/2019-N *“Par paredzētās darbības “Smilts – grants un smilts ieguve atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” ietekmes uz vidi novērtējumu”*.
- 4.11. Pārvaldes 2019. gada 9. maija vēstule Nr. 9.5.–20/819 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.12. Ierosinātājas 2019. gada 6. jūnija vēstule Nr. Iz. 130/06/2019 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma izstrādi”*.
- 4.13. Izstrādātājas 2019. gada 7. jūnija vēstule Nr. 48/06–19 *“Par IVN ziņojuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.14. Pārvaldes 2019. gada 1. jūlija vēstule Nr. 9.5.–20/1830 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.15. SIA *“SKY PORT”* 2019. gada 5. jūlija elektroniskā pasta vēstule *“Atsauksme par SIA “SCHWENK Latvija” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”* (Biroja reģ. Nr. 5–01/1123).
- 4.16. DAP 2019. gada 10. jūlija vēstule Nr. 4.9/4124/2019–N *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.17. Biroja 2019. gada 24. jūlija vēstule Nr. 5–01/626 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.18. Izstrādātājas 2019. gada 3. septembra vēstule Nr. 78/09–19 *“Par aktuālā IVN ziņojuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.19. Biroja 2019. gada 19. septembra vēstule Nr. 5–01/847 *“Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu”*.
- 4.20. Izstrādātājas 2019. gada 2. oktobra vēstule Nr. 791/10–19 *“Par aktuālā IVN ziņojuma iesniegšanu”* ar klāt pievienotajiem materiāliem.
- 4.21. Biroja 2019. gada 3. oktobra vēstule Nr. 5–01/899 *“Par atzinuma izdošanas termiņa pagarināšanu”*.

5. Informācija par paredzētās darbības novērtēšanas procesā apkopotajiem ieinteresēto pušu viedokļiem un argumentiem (tai skaitā par sabiedriskās apspriešanas rezultātiem):

Detalizēta informācija par sabiedriskās apspriešanas gaitu un termiņiem ir publicēta Biroja tīmekļa vietnē Paredzētās darbības ietekmes uz vidi novērtēšanas gaitas sadaļā: <http://www.vpvp.gov.lv/lv/ivn/projekti>. Citu starpā minētajā vietnē publicēti arī visi sabiedrisko apspriešanu paziņojumi, kuros norādīta informācija par apspriešanas periodiem, notikušajām sanāksmēm un priekšlikumu iesniegšanas termiņiem. Tālāk Birojs sniedz īsu sabiedrības līdzdalības procesa un apkopoto viedokļu un argumentu izklāstu.

5.1. Sākotnējā sabiedrības informēšana, sākotnējās sabiedriskās apspriešanas sapulces, ieinteresēto pušu viedoklis un argumenti:

- 5.1.1. Sākotnējā sabiedriskā apspriešana norisinājās no 2018. gada 15. jūnijam līdz 2018. gada 16. jūlijam. Paziņojums par IVN uzsākšanu un Paredzētās darbības sākotnējo sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikraksta *“Neatkarīgās Tukuma ziņas”* 2018. gada 15. jūnija izdevumā Nr. 47 (2672), ievietots pašvaldības tīmekļa vietnē www.tukums.lv, SIA *“Eiropprojekts”* tīmekļa vietnē www.eiropprojekts.lv un Biroja tīmekļa vietnē

www.vpvp.gov.lv, kā arī SIA “Eiropprojekts” par Paredzēto darbību individuāli informēja tos nekustamo īpašumu īpašniekus (valdītājus), kuru nekustamie īpašumi robežojas ar Darbības vietu.

- 5.1.2. Paredzētās darbības IVN sākotnējā sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2018. gada 3. jūlijā Degoles pagasta tradīciju zālē “Irbes”, Vienībā, Degoles pagastā, Tukuma novadā plkst. 17.00. Sanāksmē piedalījās 11 dalībnieki, tostarp iedzīvotāji, Ierosinātājas un pašvaldības pārstāvji. Klātesošajiem tika sniegta informācija par Paredzēto darbību. Sanāksmes dalībnieki interesējās, vai caur Darbības vietu plānots nodrošināt piekļuvi pieguļošajiem zemes īpašumiem, par derīgo izrakteņu ieguves apjomu, par veiktajiem un plānotajiem pasākumiem blakus esošā nekustamā īpašuma “Gobas” teritorijā.
- 5.1.3. IVN sākotnējās sabiedriskās apspriešanas ietvaros laikā no 2018. gada 15. jūnija līdz 2018. gada 16. jūlijam sabiedrība varēja sniegt priekšlikumus par Paredzēto darbību. Sākotnējās sabiedriskās apspriešanas laikā Birojā tika saņemts viens privātpersonas iesniegums saistībā ar situāciju nekustamā īpašuma “Gobas” teritorijā, iesniegumā paustas arī bažas par Paredzētās darbības ietekmi uz teritorijas hidroloģisko režīmu.

5.2. Sabiedrības informēšana, sabiedriskās apspriešanas sapulce, ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izstrādes stadijā:

- 5.2.1. Paziņojums par Paredzētās darbības Ziņojuma sabiedrisko apspriešanu tika publicēts laikrakstā “*Neatkarīgās Tukuma ziņas*” 2019. gada 9. aprīlī izdevumā Nr. 28 (2754), kā arī pašvaldības un Biroja tīmekļa vietnēs (www.tukums.lv un www.vpvp.gov.lv). Ziņojums bija pieejams Degoles pagasta pakalpojumu centrā (adrese: “*Griezes*”, Degoles pagastā, Tukuma novadā) un Izstrādātājas tīmekļa vietnē www.enviro.lv.
- 5.2.2. Ziņojuma sabiedriskā apspriešana klātienē notika 2019. gada 24. aprīlī Degoles pagasta tradīciju zālē “Irbes”, Vienībā, Degoles pagastā, Tukuma novadā plkst. 17.30. Klātesošie tika iepazīstināti ar IVN procedūru, Ziņojumu un galvenajiem secinājumiem. Saskaņā ar sanāksmes protokolu tajā piedalījās 7 dalībnieki, tostarp Izstrādātājas, Ierosinātājas un pašvaldības pārstāvji. Sabiedriskās apspriešanas diskusiju daļā klātesošajiem bija iespēja uzdot sev interesējošus jautājumus par Paredzēto darbību, tās risinājumiem un sagaidāmo ietekmi. Ziņojuma sabiedriskās apspriešanas sanāksmes dalībnieki galvenokārt interesējās par rekultivācijas pasākumiem un rekultivācijas plānu.
- 5.2.3. Rakstiskus priekšlikumus un viedokļus par Paredzēto darbību Ierosinātājai vai Birojam varēja iesniegt līdz 2019. gada 9. maijam. Šajā periodā Birojā tika saņemta:
  - 5.2.3.1. DAP 2019. gada 8. maija vēstule Nr. 4.9/2442/2019–N “*Par paredzētās darbības “Smilts-grants un smilts ieguve atradnes “Praviņas” iecirknī “Rudeņi” ietekmes uz vidi novērtējumu*”, ar kuru sniegts viedoklis, ka Ziņojuma sadaļu “*Teritorijas dabas vērtības un bioloģiskā daudzveidība*” ir jāpapildina ar informāciju par īpaši aizsargājamām putnu sugām, kā arī Ziņojumam jāpievieno sertificēta putnu eksperta atzinums. Vienlaikus DAP pauž atbalstu Ziņojumā ietvertajai alternatīvai²⁰, kurā izvērtēta iespēja Darbības vietā saglabāt Biotopu, kā arī veikt pasākumus tā kvalitātes uzlabošanai. DAP norāda, ka, ja tomēr tiks pieņemts lēmums par kompensējošo pasākumu veikšanu, kur Paredzētās darbības rezultātā zaudētā Biotopa teritorija tiktu kompensēta ar šāda Biotopa izveidi un atbilstošu apsaimniekošanu citā teritorijā – Saldus novada Novadnieku pagastā zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8472 007 0154, nepieciešams vispirms veikt kompensējošos pasākumus un tikai tad, kad tie devuši rezultātu, veikt derīgo izrakteņu ieguvi Darbības vietas teritorijā, kurā atrodas Biotops.

²⁰ Saskaņā ar aktuālo Ziņojuma redakciju trešā alternatīva.

5.2.3.2. Pārvaldes 2019. gada 9. maija vēstule Nr. 9.5. – 20/819 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru sniegts viedoklis, ka, izskatot Ziņojumu, kopumā tas sagatavots un tajā iekļauta informācija atbilstoši Biroja sagatavotai Programmai.

5.3. Sabiedrības informēšana un ieinteresēto pušu viedoklis Ziņojuma izvērtēšanas stadijā:

5.3.1. Birojā Ziņojums tika iesniegts 2019. gada 11. jūnijā. Paziņojums par iesniegto Ziņojumu tika publicēts tīmekļa vietnēs www.tukums.lv un www.vpvp.gov.lv. Ziņojums bija pieejams Izstrādātājās tīmekļa vietnē www.enviro.lv.

5.3.2. Atsaucoties uz Biroja lūgumu sniegt viedokli par Ziņojumu, Birojs saņēma:

5.3.2.1. Pārvaldes 2019. gada 1. jūlija vēstuli Nr. 9.5.–20/1830 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā iebildumi par Ziņojumu un ieteikumi tā pilnveidošanai nav izteikti.

5.3.2.2. SIA “*SKY PORT*” 2019. gada 5. jūlija elektroniskā pasta vēstuli “*Atsauksme par SIA “SCHWENK Latvija” ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, kurā sniegta atsauksme, ka ir jāparedz esošo putnu ligzdošanas vietu saglabāšana, bet Paredzētās darbības rezultātā ir nepieļaujami veidot jaunas putnu masveida ligzdošanas un barības ieguves vietas. Vienlaikus vērsta uzmanība, ka, tā kā Ziņojums ar ietekmju izvērtējumu Birojā saņemts 2019. gada 11. jūnijā, ir nepieciešams saņemt jaunu atzinumu no Valsts aģentūras “*Civilās aviācijas aģentūra*” (iepriekšējais atzinums sagatavots 2018. gada 7. decembrī), kurā būtu izvērtēta Ziņojuma 10. nodaļā minēto darbību atbilstība likuma “*Par aviāciju*” 41. pantam.

5.3.2.3. DAP 2019. gada 10. jūlija vēstuli Nr. 4.9/4124/2019–N “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, ar kuru tā informē, ka Ziņojumā ir veikti DAP norādītie nepieciešamie papildinājumi, kā arī Ziņojumam ir pievienots sertificēta putnu eksperta atzinums. Atkārtoti izvērtējot Ziņojumu, DAP sniedz pozitīvu atzinumu par Ziņojumu, jo plānots īstenot Ziņojumā ietverto alternatīvu²¹, kas paredz izveidot kompensējošo Biotopa platību citā teritorijā.

5.3.3. Izvērtējis Ziņojumu, Birojs ar 2019. gada 24. jūlija starplēmumu Nr. 5–01/626 “*Par ietekmes uz vidi novērtējuma ziņojumu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdza Ziņojumu un tajā ietverto vērtējumu papildināt. Papildinātais Ziņojums Birojā iesniegts 2019. gada 3. septembrī. Izvērtējot papildināto Ziņojumu, Birojs ar 2019. gada 19. septembra starplēmumu Nr. 5–01/847 “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*”, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 20. panta otro un trešo daļu, lūdza Ziņojumu un tajā ietverto vērtējumu papildināt. Aktualizētais Ziņojums Birojā iesniegts 2019. gada 2. oktobrī. 2019. gada 3. oktobrī Birojs, pamatojoties uz Novērtējuma likuma 6 viens *prim* panta ceturto daļu, pagarināja Ziņojuma izvērtēšanas un atzinuma izdošanas laiku par vienu mēnesi. Tā kā IVN iesaistītās iestādes nebija izteikušas būtiskus iebildumus par Ziņojumā sniegto vērtējumu, Birojs atkārtoti viedokli sniegt par Ziņojumu tām nav lūdzis. Par papildinātajām Ziņojuma versijām priekšlikumi vai iebildumi Birojā nav saņemti.

6. Nosacījumi, ar kādiem Paredzētā darbība ir īstenojama, vai nav pieļaujama:

6.1. Ietekmes uz vidi novērtējuma ietvaros Ziņojuma autori ir novērtējuši iespējamās ietekmes uz vidi saistībā ar Paredzēto darbību, tai skaitā summārās ietekmes, kas bija viens no galvenajiem iemesliem IVN piemērošanai, jo pati Paredzētā darbība ir derīgo izrakteņu ieguve tikai ~ 12 ha platībā. Ziņojumā vērtētas ietekmes, kas izriet no derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas, tai skaitā ietekme uz gaisa kvalitāti un vides troksnis, iespējamās

²¹ Saskaņā ar aktuālo Ziņojuma redakciju trešā alternatīva.

izmaiņas hidroģeoloģiskajos apstākļos, ietekme uz dabas vērtībām, ainavu, kultūrvēsturisko vidi u.c. ar Paredzēto darbību saistītas ietekmes.

6.2. Izvērtējis Ziņojumā veikto ietekmju novērtējumu, Birojs secina, ka būtiskākās ar Paredzēto darbību saistītās ietekmes, ņemot vērā Paredzēto darbību pēc tās specifikas, plānotajiem risinājumiem un atrašanās vietas, ir gaisu piesārņojošo vielu un trokšņu emisijas, tai skaitā no transportēšanas. Lai arī nav plānota gruntsūdens līmeņa papildus pazemināšana ar atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Darbības vietas, – derīgo izrakteņu ieguve zem gruntsūdens līmeņa var būt saistīta ar iespējamām hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma lokālām izmaiņām, ar piesardzību un rūpību plānojami risinājumi esošo meliorācijas sistēmu pārbūvei, lai nodrošinātu to funkcionēšanu. Tāpat Paredzētā darbība saistīta ar ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, jo daļā Iecirkņa teritorijas konstatēts Biotops, ilgtermiņā tiks ietekmēta arī ainava.

6.3. Ņemot vērā minēto, **kā būtiskākos Birojs Ziņojumā identificē sekojošus ar Paredzētās darbības realizāciju saistītus ietekmes uz vidi aspektus:**

6.3.1. Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no transportēšanas.

6.3.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas.

6.3.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas.

6.3.4. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4. Izvērtējot Ziņojumā identificētās un izvērtētās iespējamās plānotās darbības ietekmes uz vidi, Birojs secina sekojošo:

6.4.1. **Gaisu piesārņojošo vielu emisija un izmaiņas gaisa kvalitātē, tostarp no transportēšanas:**

6.4.1.1. Saskaņā ar Ziņojumu, veicot Paredzēto darbību, galvenās gaisu piesārņojošo vielu emisijas būs no autotransporta un specializētās tehnikas izplūdes gāzēm derīgo izrakteņu ieguves vietā, emisijas no derīgo izrakteņu iegūšanas un iekraušanas mašīnās, emisijas no iegūtā materiāla sijāšanas un drupināšanas, putekļu emisijas no karjerā esošajiem ceļiem un no derīgo izrakteņu krautnēm. Tāpat, uzsākot Paredzēto darbību, turpināsies (iespējams, arī palielināsies) kravu transporta kustība derīgo izrakteņu transportēšanas maršrutā, kas arī saistīts ar ietekmi uz gaisa kvalitāti (jo īpaši, ja kravas tiek transportētas pa grants seguma ceļu).

6.4.1.2. Iecirknim tuvākā viensēta "*Lejasvanagi*" atrodas ~ 700 m attālumā uz austrumiem autoceļa V1454 otrā pusē. Savukārt autoceļa V1455 tuvumā (~ 100 m – 400 m attālumā no ceļa, virzienā uz Ozolpili, pa kuru tiks transportēti 90% iegūtā materiāla), atrodas vairākas viensētas ("*Mazkronīši*", "*Zandas*", "*Rožkalni*", "*Rožlejas*", "*Laukvidi*"). Otrā virzienā Autoceļš V1455, pa kuru tiks transportēti ~ 10% iegūtā materiāla, ved caur apdzīvoto vietu Vienība.

6.4.1.3. Lai novērtētu ar Paredzēto darbību sagaidāmās izmaiņas gaisa kvalitātē, IVN ietvaros veikta piesārņojošo vielu izkliedes modelēšana un veikts sagaidāmās ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums. Prognozējamo emisiju apjoms definētajiem emisiju avotiem novērtēts, ņemot vērā to raksturojumu (raksturīgie emisiju faktori un Darbības vietu/Paredzēto darbību raksturojošie faktori – tehnikas vienību skaits, darbības ilgums, ieguves, pārstrādes, uzglabāšanas un izvešanas apjomi, ceļu garums u.c.).

6.4.1.4. Novērtējumā ņemta vērā ietekme, ko radītu Ierosinātājas veikta derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī, atradnē "*Jaununguri*" un "*Nītava*", kā arī citu komersantu darbība Atradnes iecirkņos "*Priedes*" un "*Amatnieki*". Attiecībā uz Ierosinātājas veiktu ieguvi secināms, ka IVN ietvaros (novērtējuma nolūkiem) izdarīti vairāki pieņēmumi par ieguves vietām

un darbības dinamiku, kam ir arī ietekme uz novērtējuma rezultātu. Tādēļ Ierosinātājai (un Pārvaldei) jāņem vērā, ka izraudzīto (vērtēto) risinājumu īstenošana (vismaz tik tālu, cik tie atstāj iespaidu uz prognozētajiem ietekmes apjomiem) būs Ierosinātājai saistoša. Proti, novērtējums veikts, pieņemot, ka derīgo izrakteņu ieguve tiek veikta ~ 10 mēnešus gadā, 255 dienas un ne vairāk kā 2 020 stundas gadā. Novērtējumā ņemts vērā, ka derīgo izrakteņu ieguvi šajā periodā Ierosinātāja varētu veikt arī atradnēs “*Jaununguri*” un “*Nītava*”, tomēr ne vairākās teritorijās vienlaikus (norādītais stundu skaits ir visām trīs ieguves vietām kopā). Vērtējumā pieņemts, ka Atradnē “*Nītava*” varētu tikt iegūti un apstrādāti līdz 219 800 t derīgo izrakteņu gadā, atradnē “*Jaununguri*” – līdz 97 685 t, bet Iecirknī – 94 200 t derīgo izrakteņu gadā. Proporcionāli dalot darba stundas, Ziņojumā pieņemts, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnē “*Nītava*” nepārsniegs 1 070 stundas gadā, atradnē “*Jaununguri*” – 485 stundas gadā, Iecirknī – 465 stundas gadā.

6.4.1.5. Ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumu²² 2018. gada decembrī sagatavoja SIA “*AMECO vide*”, piesārņojošo vielu izkliedes aprēķināšanai izmantojot programmu „*AERMOD*”²³. Piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem izmantota LVĢMC sniegta informācija par fona piesārņojumu, ko veido, galvenokārt, Tukuma novadā esošie stacionārie piesārņojuma avoti (datu bāze 2–Gaiss), kā arī mobilie piesārņojuma avoti (balstoties uz transporta plūsmu intensitātes mērījumu datiem). Novērtējot ar Paredzēto darbību un citām Ierosinātājas veiktajām darbībām saistīto gaisa piesārņojuma līmeni, veikta piesārņojuma līmeņa modelēšana²⁴, ņemot vērā arī ietekmi no derīgo izrakteņu ieguves Atradnes iecirkņos “*Priedes*” un “*Amatnieki*” (Ziņojumā definētajos apjomos).

6.4.1.6. Saskaņā ar piesārņojošo vielu izkliedes aprēķiniem konstatēts:

6.4.1.6.1. Oglekļa oksīda piesārņojumu rada derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un izvešanas tehnikas dzinēju darbība. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, oglekļa oksīda maksimālā summārā koncentrācija nepārsniegs 397,5 µg/m³, kas ir 4,0 % no Ministru kabineta 2009. gada 3. novembra noteikumos Nr. 1290 “*Noteikumi par gaisa kvalitāti*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 1290) noteiktā robežlieluma.

6.4.1.6.2. Slāpekļa dioksīdu piesārņojumu rada derīgo izrakteņu ieguves, apstrādes un izvešanas tehnikas dzinēju darbība. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, slāpekļa dioksīda maksimālā summārā koncentrācija (stundas 19. augstākā koncentrācija) nepārsniedz 173,75 µg/m³, kas ir 86,7 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma. Visaugstākā summārā slāpekļa dioksīda gada vidējā koncentrācija Ziņojumā (6,75 µg/m³ jeb 16,9 % no robežlieluma) noteikta teritorijā, kas neatrodas Darbības vietas tuvumā (teritorijā, kur fona piesārņojumu rada koģenerācijas stacija un katlumāja), tomēr no Ziņojuma 15. pielikumā ietvertajām summārā piesārņojuma izkliedes kartēm konstatējams, ka Darbības vietas tiešā apkārtnē piesārņojuma koncentrācijas prognozētas salīdzināmas un tās nesasniedz ~ 20 % no normatīva.

6.4.1.6.3. Daļiņu PM₁₀ emisijas rada vairāki ar Paredzēto darbību saistīti procesi, tai skaitā ieguve, materiāla apstrāde un transportēšana. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, daļiņu PM₁₀ summārā koncentrācija diennakts noteikšanas periodam (36. augstākā koncentrācija) nepārsniegs 20,0 µg/m³, kas ir 40 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.

²² Ziņojuma 15. pielikums.

²³ Licences Nr. AER0006195 (licence bez termiņa). Modeļa izmantošana saskaņota ar Dienestu (15.12.2015. atzinums Nr.78/2015).

²⁴ Esošās situācijas novērtējums ietverts Ziņojuma 15. pielikuma B. pielikumā, prognozētās situācijas novērtējums – C. pielikumā.

Gada vidējā summārā koncentrācija novērtēta kā $14,3 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kas ir 35,8 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.

- 6.4.1.6.4. Novērtēts, ka ārpus ieguves vietas – teritorijā, kur vērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem, daļiņu $\text{PM}_{2,5}$ maksimālā summārā koncentrācijas (gada vidējā vērtība) var sasniegt $8,1 \mu\text{g}/\text{m}^3$, kas ir 32,4 % no Noteikumos Nr. 1290 noteiktā robežlieluma.
- 6.4.1.6.5. Ziņojumā novērtēta arī Paredzētās darbības ietekme uz gaisa kvalitāti nelabvēlīgos meteoroloģiskos apstākļos. Atbilstoši piesārņojošo vielu izkliedes modelēšanas datiem, tika noteikti arī meteoroloģiskie apstākļi, pie kuriem novērojamas visaugstākās stundas koncentrācijas. Maksimālās koncentrācijas konstatētas pie maza vēja ātruma.
- 6.4.1.7. Atbilstoši Ziņojumam gaisu piesārņojošo vielu emisijas un to izplatības vērtēta bez emisiju samazināšanas pasākumiem derīgo izrakteņu ieguves un transportēšanas laikā. Ievērojot novērtējuma rezultātus, secināts, ka papildus pasākumi emisiju samazināšanai nav nepieciešami, jo piesārņojošo vielu koncentrācijas ir izteikti lokālas un nepārsniedz Noteikumos Nr. 1290 noteiktos robežlielumus. Birojs secina, ka minētais lielā mērā varētu būt saistīts ar izvēlēto vērtēšanas pieeju, ka tikai ~10 % gadījumos derīgo izrakteņu izvešana tiek veikta pa autoceļa V1455 posmu, kas ir ar grants segumu. Minētais neizslēdz, ka faktiskā ietekme atbilst prognozētajam, tomēr ir virkne faktoru (piemēram, pieprasījums, transportēšanas galamērķis), kas reālo situāciju var padarīt atšķirīgu no prognozētās. Birojs ņem vērā Ziņojumā norādīto, ka Ierosinātāja plāno veikt piebraucamā ceļa, iekšējo karjera ceļu un izejmateriālu kaudžu mitrināšanu un laistīšanu gada sausajā periodā (šāda pieeja tiek lietota citos Ierosinātājas karjeros). Vienlaikus Birojs uzskata, ka Ierosinātājam jāsaņem arī piesardzība saistībā ar materiāla transportēšanu. Konkrēti risinājumi un rīcības iestrādājumi derīgo izrakteņu ieguves projektā, tomēr Ierosinātājam jāreķinās, ka sausā laikā, ja transportēšana tiek veikta pa autoceļa V1455 posmu ar grants segumu, var būt nepieciešama arī šī ceļa posma mitrināšana.
- 6.4.1.8. Izdodot šo atzinumu, tai skaitā vērtējot Ziņojuma 15. pielikumā iekļautos kartogrāfiskos materiālus²⁵, Birojs ņem vērā arī to, ka zonā, kurā Ierosinātāja nevērtē atbilstību Noteikumos Nr. 1290 noteiktajiem gaisa kvalitātes robežlielumiem (Ziņojuma 15. pielikumā definētā kā teritorija “*teritorija, kur nevērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem (ieguves vieta)*”), iekļauti arī zemes īpašumi vai to daļas, kurās nav veikta vai netiek veikta derīgo izrakteņu ieguve (lietā nav konstatējams, ka tāda būtu plānota). Piemēram, šajā zonā iekļauti zemes īpašumi vai to daļas, kas robežojas ar Iecirkņi ziemeļaustrumu un dienvidrietumu pusē. No Ziņojuma neizriet, ka definēto teritoriju, kur nav vērtēta atbilstība gaisa kvalitātes normatīviem, būtu paredzēts iežogot, attiecīgi tās nevar viennozīmīgi definēt kā tādas, kas atbilst Ministru kabineta 2013. gada 2. aprīļa noteikumu Nr. 182 “*Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi*” 4.3. apakšpunkta nosacījumam, ka “*atbilstību cilvēku veselības aizsardzībai paredzētajiem gaisa kvalitātes normatīviem un vadlīnijām nevērtē jebkurā vietā, kas atrodas teritorijā, kura nav pieejama iedzīvotājiem un kurā nav pastāvīgu dzīvesvietu*”. Ierosinātājam tas jāņem vērā, risinot jautājumu vismaz par teritorijas apzīmēšanu dabā, jo īpaši gadījumā, ja kādi no esošajiem (plānotajiem) rekultivācijas objektiem (ūdenskrātuvēm) tiktu izmantoti rekreācijai. Tā kā nav paredzēts šajā zonā nodrošināt Noteikumu Nr. 1290 prasībām atbilstīgu gaisa kvalitāti – teritorija, kas Ziņojuma 15. pielikumā definēta kā “*teritorija, kur nevērtē atbilstību gaisa kvalitātes normatīviem (ieguves vieta)*”, nav piemērota iedzīvotājiem. Tas jāņem vērā arī vietējai pašvaldībai, lemjot par Paredzētās darbības akceptēšanu, izsverot pasākumus, kas varētu būt nepieciešami arī sabiedrības informēšanai.

²⁵ Ziņojuma 15. pielikuma B. un E. pielikumos iekļautās kartes.

6.4.1.9. Noslēgumā Birojs vērš Ierosinātājas, Pārvaldes un vietējās pašvaldības uzmanību arī jautājumam, kas saistīts ar autoceļa V1455 noslodzi un tam, ka perspektīvā transportēšanas ietekmes varētu būt arī lielākas (nekā Ziņojumā novērtēts):

6.4.1.9.1. Ziņojumā (novērtējuma nolūkiem) pieņemts, ka derīgo izrakteņu izvešanai no Iecirkņa tiks veikti 857 reisi gadā, izvedot 94 200 t derīgo izrakteņu gadā, transportēšanu veicot līdz 255 dienas gadā. Materiāla izvešana plānota ar standarta koplietošanas satiksmei paredzētām kravas automašīnām, kuru kravnesība ir > 32 t. Pieņemot, ka gada laikā plānots izvest visu iegūto materiālu, Ierosinātājai būtu nepieciešamas kravas automašīnas, kuru kravnesība ir ~ 110 t (94 200 t/857 reisi), vai arī būtiski jāpalielina reisu skaits (~ 3 000 reisi gadā). Pie salīdzināma secinājuma Birojs nonāk, vērtējot norādītos ieguves apjomus arī atradnēs “Nītava” un “Jaununguri”, kurus (neatkarīgi no Paredzētās darbības uzsākšanas) paredzēts saglabāt apjomā līdz 219 800 t un 97 685 t gadā (norādīts vien tas, ka fiziski ieguve nenotiks vairākās vietās vienlaikus). Ar Ziņojumā norādītajiem kravu reisiem (atradnes “Nītava” gadījumā – 1997 reisi gadā, “Jaununguri” – 887 reisi gadā) šādu daudzumu materiāla izvest nav iespējams.

6.4.1.9.2. Ziņojuma izvērtēšanas gaitā Birojs lūdza Ierosinātāju precizēt informāciju par plānoto reisu skaitu un automašīnu kravnesību, ja nepieciešams, veicot arī korekcijas gaisa kvalitātes novērtējumā un trokšņa novērtējuma atskaitē²⁶. Papildinot Ziņojumu, Ierosinātāja ir precizējusi Ziņojumu, tai skaitā Ziņojuma 2.17. tabulu, to nosaucot par “Plānotais papildus kravas autotransporta līdzekļu skaitu atradnes “Praviņas” teritorijā”²⁷. Ierosinātāja saglabā savu viedokli par prognozējamo reisu skaitu no teritorijām, kur derīgo izrakteņu ieguvī veiks Ierosinātāja (Iecirknis, atradne “Nītava” un atradne “Jaununguri”), t.i. – (attiecīgi) 857, 1997 un 887 reisi gadā, lai arī ar šādu izvešanas intensitāti iespējams izvest mazāk par pusi plānotā ieguves apjoma. Sava viedokļa pamatojumam Ierosinātāja norāda, ka pārējos nepieciešamos reisos, lai izvestu prognozēto derīgo izrakteņu apjomu²⁸, jau atspoguļo esošā satiksmes intensitāte uz autoceļa V1455, kas ietekmes uz gaisa kvalitāti un trokšņa novērtējumā ņemta vērā kā esošais ietekmes fons (43,5 reisi dienā). Ziņojumā skaidrots, ka kravas automašīnu plūsmu uz autoceļa V1455 faktiski veido tikai kravas automašīnas, kas izved derīgos izrakteņus no Atradnes un citām tai blakus esošajām atradnēm. Vadoties no VAS “Latvijas Valsts ceļi” (turpmāk – LVC) publiskotajiem statistikas datiem par satiksmes intensitāti 2012. gadā un 2016. gadā²⁹, Ziņojumā secināts, ka lielākā vidējā (līdzšinējā) kravas transporta plūsma uz autoceļa V1455 bija 43,5 reisi diennaktī (jeb 87 kravas automašīnas diennaktī). Tādēļ izdarīts pieņēmums, ka – mainoties ieguves vietām – saglabāsies līdzšinējā derīgo izrakteņu kravu plūsma (kas ietekmju novērtējumā ņemta vērā kā esošais ietekmes fons), kas papildus pieaugs tikai ar Ziņojuma 2.17. tabulā norādīto reisu skaitu, t.i. aptuveni par 15 reisiem diennaktī (kopā ~ 58 reisi). Balstoties uz šādu pieņēmumu, novērtējumā secināts, ka gaisa kvalitātes normatīvi izvešanas ceļa apkārtnē nevienai no piesārņojošām vielām netiks pārsniegti.

²⁶ Vidējā kravnesība kravas automašīnām, kas izved derīgos izrakteņus no karjera, ir ~ 15 – 20 m³, veicot derīgo izrakteņu ieguvī Iecirknī apjomā līdz 60 000 m³, vidēji gadā var būt nepieciešams veikt vismaz 3 000 transporta reisos.

²⁷ Līdzvērtīga satura tabula iekļauta arī Ziņojuma 15. pielikumā (ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums) un 16. pielikumā (trokšņa novērtējums), kuri nav mainīti un kuros tabulā norādītais reisu skaits vēl arvien definēts kā kopējais plānotais reisu skaits (nevis papildus reisu skaits).

²⁸ Summārais gada ieguves apjoms Iecirknī, atradnē “Nītava” un atradnē “Jaununguri” plānots 411 685 t.

²⁹ Statistikas informācija pieejama: https://lvceļi.lv/informacija-un-dati_trashed/#satiksmes-intensitate. Saskaņā ar LVC publiski pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti autoceļam V1455 – satiksmes intensitātes mērījumi veikti 2012. un 2016. gadā un kravas automašīnu plūsma tajā noteikta attiecīgi 46 un 87 kravas automašīnas diennaktī.

- 6.4.1.9.3. Birojs minētajam Ierosinātājas secinājumam var pievienoties tikai daļēji. Ievērojot to, ka izvešanas maršrutā autoceļa V1455 posms, pa kuru plānota galvenā transporta plūsma, ir asfaltēts, nozīmīgas gaisu piesārņojošo vielu koncentrācijas tā tuvumā nav prognozētas. Attiecīgi nav pamata konstatēt, ka Paredzētās darbības ietekme (ja kravu reisu skaits būs lielāks nekā Ziņojumā vērtētais) uz gaisa kvalitāti būs būtiski negatīva. Tomēr Ziņojumā, visdrīzākais, nav ievērtēta visa sagaidāmā ietekme.
- 6.4.1.9.4. Proti, Ierosinātājas aprēķinu pieņēmumos vispārēji ir loģika, jo – gadījumā, ja daļa no prognozējamās satiksmes intensitātes jau būtu ņemta vērā, nosakot pastāvošo ietekmes fonu (LVĢMC sniegtā informācija), nebūtu pamata to atkārtoti ievērtēt kā papildus ietekmi. Tomēr LVĢMC sniegtā informācija sniedz tikai vērtējumu par attiecīgajā kalendārajā gadā satiksmes radīto ietekmi uz autoceļa V1455 un P98 (nevis karjera iekšējiem ceļiem), savukārt Ziņojuma 15. pielikumā samazinātais reisu skaits (857, 1997 un 887) vērtēts arī posmam no derīgā materiāla apstrādes centra līdz autoceļam V1455. Tāpat secināms, ka summāro reisu aprēķinā, kurā ņemti vērā LVC statistikas dati par satiksmes intensitāti uz autoceļa V1455 par 2016. gadu, neatspoguļojas visa satiksmes intensitāte, kas prognozējama summāri ar Paredzēto darbību. Ierosinātāja Ziņojumā norāda³⁰, ka esošie 43 kravas mašīnu reisi diennaktī uz autoceļa V1455 (2016. gada statistikas dati) faktiski reprezentē daļu prognozētā izvešanas apjoma no atradnes “Nītava”, “Jaununguri” un Iecirkņa, kam papildus nāks klāt tikai ~ 15 reisi dienā. Tomēr 2016. gadā Darbības vietas apkārtnē nedz Ierosinātāja, nedz kāds cits komersants neveica ieguvu Atradnē (vai citās blakus esošajās atradnēs) tādā apjomā, kā tiek plānots atradnē “Nītava”, “Jaununguri” un Iecirknī. Tādēļ nav pamata uzskatīt, ka LVC statistikā norādītie 43 kravas mašīnu reisi diennaktī ir reisi no agrākās derīgo izrakteņu ieguves, kas tiks aizstāti ar reisiem no atradnes “Nītava”, “Jaununguri” un Iecirkņa. Visdrīzākais šo reisu skaitu ir pamatoti ņemt vērā kā fonu, kas saglabāsies (neatkarīgi no Ierosinātājas veiktas derīgo izrakteņu ieguves), nevis kas daļēji tiks aizstāts.
- 6.4.1.9.5. Šādu secinājumu Birojs izdara tādēļ, ka LVC apkopotā statistika par satiksmes intensitāti uz autoceļa V1455 un autoceļa P98 neuzrāda tiešu korelāciju ar derīgo izrakteņu ieguves apjomiem attiecīgajos statistikas gados. Vadoties no LVĢMC publiskotās informācijas par derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatiem attiecīgajos kalendārajos gados, secināms, ka 2012. gadā Darbības vietas tuvumā derīgo izrakteņu ieguve veikta tikai Atradnes teritorijā, iegūstot 133,43 tūkst. m³ smilts-grants. 2016. gadā derīgo izrakteņu ieguve Darbības vietas apkārtnē tika veikta atradnē “Čiekuri”, iegūstot 2,69 tūkst. m³ smilts, un Atradnē, iegūstot tikai 2,50 tūkst. m³ smilts-grants, kas kopā sastāda tikai 5,19 tūkst. m³ derīgo izrakteņu. No iepriekš minētā secināms, ka Derīgo izrakteņu ieguves apjomi autoceļa V1455 tiešā tuvumā 2016. gadā attiecībā pret 2012. gadu ir būtiski samazinājušies, tomēr satiksmes intensitāte uz autoceļa V1455 bija pieaugusi no 46 līdz 87 kravas automašīnām diennaktī. Arī salīdzinot LVĢMC apkopoto informāciju par ieguvu citās derīgo izrakteņu ieguves atradnēs, kas atrodas autoceļa P98 tuvumā, secinājums ir līdzvērtīgs. Konstatējams, ka 2012. gadā tika iegūti kopumā 329,43 tūkst. m³ derīgo izrakteņu³¹, bet 2016. gadā – 242,84 tūkst. m³ derīgo izrakteņu³² (ieguves apjomi 2016. gadā attiecībā pret 2012. gadu ir samazinājušies apmēram par 87 tūkst. m³). Tomēr satiksmes intensitāte autoceļa P98 posmā (A9-A10) ir pieaugusi no 373 līdz 773 kravas automašīnām diennaktī.

³⁰ Sk., piemēram, Ziņojuma 16. pielikuma 5. tabulu, 5. lpp.

³¹ Atradnēs “Efejas”, “Kažoki – 1992.g.” un “Skabārži”.

³² Atradnēs “Bārbeles”, “Efejas”, “Kažoki – 1992.g.”, “Skabārži”, “Sprigus” un “Ziedaines”.

- 6.4.1.9.6. No minētā izriet, ka satiksmes intensitātes pieaugums nav saistīts tikai ar ieguves apjomu attiecīgā autoceļa (piemēram, autoceļš V1455) vai tā posma tuvumā. Tādēļ Ierosinātājas pieņēmums, ka visu kravas transporta plūsmu uz autoceļa V1455 veido kravas automašīnas, kas ved derīgos izrakteņus, nav pilnībā pareizs.
- 6.4.1.10. Līdz ar to, Ziņojumā norādītā satiksmes intensitāte uz autoceļa V1455 (fons, 43 reisi)³³ nevar būt pilnībā attiecināma tikai uz derīgo izrakteņu transportēšanu no Ziņojumā vērtētajām derīgo izrakteņu ieguves vietām, jo 2016. gadā autoceļa tiešā tuvumā tika iegūti tikai 5,19 tūkst. m³ derīgo izrakteņu, kas ir būtiski mazāks nekā Ziņojumā pieņemtais kopējais derīgo izrakteņu ieguves apjoms Paredzētās darbības vietā un tai blakus esošajās ieguves vietās. Neliels ieguves apjoms Ziņojumā pieņemts arī katram no Atradnes iecirkņiem “*Amatnieki*” un “*Priedes*”, tomēr nav izslēgts, ka kādā no gadiem tas varētu būt arī lielāks (iegūvi neveic Ierosinātāja). Tādēļ – uzsākot Paredzēto darbību un tās īstenošanas laikā, transporta intensitāte uz autoceļa V1455 var būt arī vērā ņemami lielāka nekā Ziņojumā pieņemts. Attiecīgi, – Biroja ieskatā, ir pamatoti noteikt aprobežojumus Paredzētās darbības īstenošanai, limitējot pieļaujamo ieguves apjoma un transportēšanas reisu skaitu. Proti, - ievērojot to, ka Ziņojumā vērtēts risinājums (tai skaitā kā ietekmi mazinošs pasākums), ka netiek plānots visām ieguves vietām kopējā tehnoloģiskajā laukumā uzglabāt lielu derīgā materiāla apjomu, bet tikai līdz ~ 40 000 m³ (krautnes ir emisiju avots)³⁴, aprobežojumu ir pamatoti noteikt ieguvei apjomā, kas nepārsniedz Ziņojumā prognozētos 857 reismus gadā (apjoms, kas ņemts vērā Ziņojuma 15. pielikumā, prognozējot Paredzētās darbības ietekmi uz gaisa kvalitāti un 16. pielikumā, vērtējot trokšņa ietekmi). Ierosinātājai jāreķinās, ka minētais apjoms ir vērā ņemami mazāks par iecerētajiem 60 000 m³ gadā. Precīzi ieguves un transportēšanas (arī apjoma) nosacījumi nosakāmi derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- 6.4.1.11. Ziņojumā Paredzētā darbība vērtēta arī saistībā ar siltumnīcas efektu izraisošo gāzu (turpmāk – SEG) ietekmi. Vērtējums balstīts uz to, ka Paredzētās darbības teritorija ir salīdzinoši neliela un Iecirkņa apguve plānota pāris gadus līdz ar to nav paredzams, ka derīgo izrakteņu ieguve radīs nozīmīgas siltumnīcas efektu izraisošas emisijas, kā arī klimata pārmaiņas neietekmēs paredzēto darbību, tādējādi ietekme ir nebūtiska.
- 6.4.1.12. Ņemot vērā Ziņojumā vērtēto, kā arī šajā Biroja atzinumā konstatēto, **Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā gaisa kvalitātes normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs tāpat norāda, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punktu Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu un mazinātu ietekmi uz vidi. Vienlaikus Birojs uzskata, ka nepieciešams arī ar šo Biroja atzinumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**
- Paredzētā darbība pieļaujama vienīgi Ziņojumā vērtētajā risinājumā, ka derīgo izrakteņu ieguve netiek vienlaicīgi veikta Iecirknī un atradnēs “*Jaununguri*” un “*Nītava*”, samazinot derīgo izrakteņu ieguves summāro ietekmi.**
  - Bez atbilstīga ietekmes novērtējuma derīgā materiāla uzkrājumus apjomā, kas pārsniedz Ziņojumā vērtētos, veidot nav pieļaujams.**
  - Ievērojot to, ka Paredzētās darbības ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējumā ar Paredzēto darbību saistītais transporta reisu skaits novērtēts kā tikai 857 reisi gadā, bet derīgā materiāla uzkrājumu veidošana Atradnē ir aprobežota, ja**

³³ Saskaņā ar Izstrādātājas 2019. gada 2. oktobrī sniegto skaidrojumu un Ziņojuma 43. lpp. norādīto.

³⁴ Sk. arī šī Biroja atzinuma 3.3.6. punktu.

netiek proporcionāli samazināti ieguves apjomi atradnē “Nītava” un “Jaununguri”, Paredzētās darbības ietvaros pašlaik nav pieļaujama derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī apjomā, kas būtiski pārsniedz 857 reisos (gadā) izvedamo apjomu (ar automašīnu, kuras kravnesība nepārsniedz 32 t, ~ 30 000 t).

- d) Ja tiek izmainīti Ziņojumā novērtētie risinājumi veidā, kas var palielināt Ziņojumā vērtēto ietekmi, jāveic izmaiņu atbilstīgs novērtējums – ietekmes uz vidi Sākotnējais izvērtējums saskaņā ar Novērtējuma likuma 3. divi *prim* panta pirmās daļas 3. punkta c. apakšpunktu un, ja nepieciešams, IVN.
- e) Jānodrošina Ziņojumā paredzētie vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgi pasākumi ietekmes uz gaisa kvalitāti novēršanai un mazināšanai, sasniedzot ne būtiski sliktāku gaisa kvalitātes līmeni, kādu tā ar Paredzēto darbību Ziņojumā ir apņēmusies sasniegt.
- f) Lai samazinātu putekļu emisijas, sausā laika periodā jāizvērtē nepieciešamība un jānodrošina Atradnes iekšējo ceļu un autoceļa V1455 posma ar grants segumu laistīšanu, kā arī citu ar ieguves darbiem saistītu vietu (tehnoloģiskā laukuma) mitrināšanu.

6.4.2. Troksnis un tā izplatība, tostarp no derīgo izrakteņu transportēšanas:

- 6.4.2.1. Paredzētās darbības ietvaros ir plānota derīgo izrakteņu ieguve, kas saistīta gan ar karjera tehnikas lietojumu, gan derīgā materiāla pārstrādi, transportēšanu. Derīgo izrakteņu ieguve un ar to saistītās darbības rada troksni, kas var būt traucējošs un ietekmju ziņā kļūt būtisks un nozīmīgs, ja darbības vietas tuvumā ir pret troksni jutīgi objekti, tai skaitā pastāvīgas cilvēku uzturēšanās vietas, rekreācijas objekti, mājokļi.
- 6.4.2.2. Ziņojumā novērtēts, ka galvenie trokšņa avoti ir derīgā materiāla ieguvei un apstrādei izmantotā tehnika – ekskavators, frontālais iekrāvējs, buldozers, mazgāšanas iekārta, drupinātājs un kravas automašīnas materiāla transportēšanai.
- 6.4.2.3. Paredzētās darbības trokšņa ietekmes novērtējumu (trokšņa līmeņa aprēķinus un izkliedes modelēšanu) veikusi SIA “DGE Baltic Soil and Environment”, izmantojot datorprogrammu *CadnaA*. SIA “DGE Baltic Soil and Environment” 2018. gadā sagatavotā trokšņa novērtējuma atskaite pievienota Ziņojuma 16. pielikumā. Trokšņa izkliede, kā norādīts Ziņojumā, aprēķināta 4,0 m augstumā atbilstoši standartā ISO 9613-2:1996 “*Akustika. Skaņas, kas izplatās ārējā vidē, pavājināšanās – 2. daļa: Vispārīgā aprēķināšanas metode (Acoustics – Attenuation of sound during propagation outdoors – Part 2: General method of calculation)*” noteiktajam un vadoties no Ministru kabineta 2014. gada 7. janvāra noteikumu Nr. 16 “*Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 16) 1. pielikuma nosacījumiem. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka 2019. gada 10. jūlijā stājušies spēkā Noteikumu Nr. 16 grozījumi, kas rūpniecisko trokšņa avotu novērtēšanai paredz izmantot citu novērtēšanas metodi nekā tas norādīts Ziņojumā. Ņemot vērā to, ka Ziņojums sākotnēji Birojā iesniegts pirms Noteikumu Nr. 16 grozījumu stāšanās spēkā³⁵, Birojs neuzskatīja par samērīgu atkārtoti uzdot Izstrādātājam veikt trokšņa ietekmes novērtējumu, jo Ziņojumā izmantotā metode atbilda normatīvo aktu prasībām, kas bija spēkā Ziņojuma iesniegšanas brīdī Birojā. Vienlaikus jāņem vērā, ka trokšņa pārrēķinu rezultātā aprēķinātais trokšņa līmenis varētu būt arī atšķirīgs.
- 6.4.2.4. Saskaņā ar trokšņa novērtēšanas atskaitē norādīto programmas iespējas ļauj modelēt visdažādākos scenārijus, izvēloties vienu vai vairāku tipu mobilos vai stacionāros trokšņa avotus, novērtējot ēku, ceļu, tiltu un citu inženierbūvju parametrus, ņemot vērā

³⁵ Ziņojums Birojā iesniegts 2019. gada 11. jūnijā.

teritorijas reljefu, meteoroloģiskos apstākļus un citus vides parametrus, kuri ietekmē trokšņa izkliedi. Programma var novērtēt arī prettrokšņa līdzekļu konstrukciju īpašības, trokšņa izolācijas, atstarošanas vai absorbcijas koeficientus.

- 6.4.2.5. Atbilstoši Ziņojumam, veicot trokšņa izkļiedes aprēķinus, vērtēti trīs iespējamie scenāriji, ņemot vērā nosacījumu, ka derīgo izrakteņu ieguve atradnēs “*Jaununguri*”, “*Nītava*” un Iecirknī netiks veikta vienlaikus, bet notiks pārmaiņus. Tāpat novērtējumā pieņemts, ka derīgo izrakteņu ieguve turpināsies Atradnes iecirkņos “*Amatnieki*” un “*Priedes*”, tādēļ ietekme no šiem Atradnes iecirkņiem ņemta vērā katrā no vērtētajiem scenārijiem. Aprēķini veikti, balstoties uz pieņēmumu par ieguves apjomiem 2020. gadā, kad prognozēta vislielākā iespējamā smilts un smilts-grants ieguve visos ieguves laukumos, tai pašā laikā konstatējams, ka prognozes par ieguves apjomiem Atradnes iecirkņos “*Amatnieki*” un “*Priedes*” nav lielas (balstītas uz ieguves apjomiem, kas norādīti LVĢMC derīgo izrakteņu krājumu bilances pārskatos).
- 6.4.2.6. Novērtējot Darbības vietu un tās izvietojumu attiecībā pret tuvumā esošajiem objektiem, kas ir jutīgi pret derīgo izrakteņu ieguves un saistīto darbību troksni, trokšņa novērtējuma atskaitē secināts, ka Iecirknim tuvākās dzīvojamās mājas ir “*Lejasvanagi*”, “*Zandas*”, “*Mazkronīši*”, “*Rožkalni*”, “*Mazgraudi*”, “*Kalna Māli*”, “*Lejas Māli*”, “*Stopnieki*”, “*Jaunbeitiņi*”, “*Vecbeitiņi*” un “*Strazdi*”.
- 6.4.2.7. Birojs secina, ka trokšņa aprēķinos (Ziņojuma 16. pielikums) ņemti vērā tie paši pieņēmumi par ieguves vietām, intensitāti un apjomiem, kā Ziņojuma 15. pielikumā (ietekmes uz gaisa kvalitāti novērtējums). Pieņemts, ka aktīvais derīgo izrakteņu iegūšanas periods visās ieguves vietās būs 10 mēnešus gadā (apmēram no marta līdz decembra mēnesim), ne vairāk kā 255 dienas gadā, dienas laikā no plkst. 7.00 – 19.00, ar pārtraukumu vienu stundu dienā. Pieņemts, ka Darbības vietā tehnika strādās diennakts gaišajā laikā, līdz ar to kopējais darba stundu skaits dienā novembrī, decembrī un martā būs ne vairāk kā astoņas stundas dienā, savukārt pārējā laika periodā no aprīļa līdz oktobrim – 11 stundas dienā. Transportēšanu arī paredzēts veikt novembrī, decembrī un martā 8 h dienā, bet aprīlī – oktobrī 11 h dienā. Tāpat pieņemts, ka Iecirknī un atradnēs “*Nītava*” un “*Jaununguri*” darbība (derīgo izrakteņu ieguve) gadā noritēs ne vairāk kā 2 020 stundas, ka derīgo izrakteņu transportēšana tiks veikta 255 dienas gadā un ka LVC statistikā par 2016. gadu norādītie 43 kravas mašīnu reisi diennaktī uz autoceļa V1455 ir reisi no agrākās derīgo izrakteņu ieguves, kas tiks aizstāti ar reisiem no atradnes “*Nītava*”, “*Jaununguri*” un Iecirkņa. Līdz ar to – secinājumi saistībā ar trokšņa ietekmi šī Biroja atzinuma ietvaros izdarāmi salīdzināmi ar secinājumiem, kas jau izdarīti šī Biroja atzinuma 6. nodaļas 6.4.2.1. apakšnodaļā.
- 6.4.2.8. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktu, novērtējot trokšņa rādītājus, ņem vērā, ka dienas ilgums ir 12 stundas, vakara – četras stundas, nakts – astoņas stundas. Diena ir no plkst. 7.00 līdz 19.00, vakars – no plkst. 19.00 līdz 23.00, nakts – no plkst. 23.00 līdz 7.00, bet gads ir uz skaņas emisiju attiecināms meteoroloģisko apstākļu ziņā vidējs gads. Atbilstoši Noteikumu Nr. 16 1. pielikuma 1.2. punktam, – Paredzētā darbība plānota tikai periodā, kas kvalificējas kā diena (t.i. – vakara un nakts troksnis ar Paredzēto darbību netiek radīts), kad individuālo (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) dzīvojamo māju apbūves teritorijās trokšņa A – izsvartais ilgtermiņa vidējais skaņas līmenis (L_{diena}) nedrīkst pārsniegt 55 dB(A). ņemot vērā, ka smilts – grants un smilts transportēšanu ir plānots veikt tikai dienas laikā, trokšņa novērtējuma ietvaros ir vērtēts trokšņa līmenis tikai rādītājam L_{diena} .
- 6.4.2.9. Trokšņa līmeņa aprēķinos (tāpat kā gaisa kvalitātes novērtējumā) vērtēta gada vidējā diennakts satiksmes intensitāte uz autoceļiem P98, V1455 un V1454, izmantojot LVC publiski pieejamo informāciju par satiksmes intensitāti uz valsts autoceļiem 2016. gadā. Līdzvērtīgi kā gaisa kvalitātes novērtējumā – arī no trokšņa novērtējuma atskaites izriet

pieņēmums, ka līdzšinējā kravas mašīnu intensitāte uz autoceļa V1455 saglabāsies un pieaugs tikai nedaudz (par ~ 15 reisiem), lai gan pastāv objektīvs pamats uzskatīt, ka kopējā kravas mašīnu intensitāte uz autoceļa V1455 būs lielāka. Šādā novērtējumā secināts, ka summārais trokšņa līmenis teritorijās, kur vērtējama atbilstība Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteiktajiem vides trokšņa robežlielumiem, pieļaujamās vides trokšņa vērtības netiks pārsniegtas. Atbilstoši Ziņojumā veiktajiem trokšņu līmeņa aprēķiniem visos vērtētajos scenārijos visaugstākais vides trokšņa līmenis (48 – 49 dB(A)) prognozējams pie dzīvojamās mājas “Rožkalni”.

6.4.2.10. Arī saistībā ar veikto trokšņa novērtējumu Birojs vērš Ierosinātājas, Pārvaldes un vietējās pašvaldības uzmanību tam, ka perspektīvā transportēšanas ietekmes varētu būt arī lielākas (nekā Ziņojumā novērtēts):

6.4.2.10.1. Pirmkārt, Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma 3.2. punkts paredz, ka vides trokšņa līmeņa atbilstību trokšņa robežlielumiem novērtē teritorijā, kura ietver dzīvojamo apbūvi, kas reģistrēta Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā kā apbūves zeme vai zeme zem dzīvojamo ēku pagalmiem, kā arī 2 m attālumā no fasādes, kura ir visvairāk pakļauta trokšņa iedarbībai. No Ziņojuma izriet, ka atbilstība vides trokšņa robežlielumiem vērtēta 2 m attālumā no fasādes (likumsakarīgi, ka citviet teritorijā, kas reģistrēta kā zeme zem ēkām un pagalmiem – vides trokšņa līmenis var būt arī lielāks).

6.4.2.10.2. Otrkārt, Ziņojumā trokšņa ietekmes novērtējums nav veikts dzīvojamās mājas teritorijā viensētā “Rožlejas”, kas atrodas pie autoceļa V1455, tā labajā pusē ~ 2 km virzienā uz Ozolpils pusi (realizējot Paredzēto darbību - 90% transporta kustības paredzētas šajā virzienā). Ziņojumā norādīts, ka mājas “Rožlejas” atrodas ~ 100 m no autoceļa V1455, tomēr, vērtējot publiski pieejamo informāciju³⁶, konstatējams, daļa māju “Rožlejas” apbūves atrodas daudz tuvāk – gan autoceļa V1455 aizsargjoslā (30 m no ceļa ass³⁷), gan ārpus tās. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 16 2. pielikuma piezīmi aizsargjoslās gar autoceļiem vides trokšņa robežlielumi uzskatāmi par mērķlielumiem, tomēr ne citviet viensētas “Rožlejas” teritorijā (kur ir zeme zem ēkām un pagalmiem). Ziņojumā secināts, ka autoceļam V1455 tuvākās mājās ir “Rožkalni” un “Mazkronīši” (atrodas attiecīgi ~ 85 m un ~ 50 m attālumā)³⁸. Saskaņā ar trokšņa novērtējuma atskaiti šajās mājās aprēķinātais trokšņa līmenis paredzētās darbības realizācijas laikā sasniegs 45 un 49 dB(A). Viensētas “Rožlejas” teritorijā, kas atradīsies autoceļam V1455 daudz tuvāk, vides trokšņa līmenis sagaidāms lielāks. **Ticami, ka vides trokšņa līmenis šajā teritorijā var tuvuoties arī 55 dB(A) līmenim, kas Noteikumu Nr. 16 2. pielikumā noteikts kā robežlielums vides troksnim individuālo dzīvojamo māju teritorijās.**

6.4.2.10.3. Treškārt, pastāv pamats uzskatīt, ka kopējā satiksmes intensitāte uz autoceļa V1455 varētu būt lielāka par Ziņojumā novērtēto, jo LVĢMC apkopotajos un publiskotajos pārskatos par izmaiņām krājumu bilancē 2016. gadā neuzrāda, ka attiecīgajā kalendārajā gadā būtu notikusi intensīva derīgo izrakteņu ieguve Atradnē un tās tuvumā esošajās teritorijās. Attiecīgi nav objektīva pamata pieņemt, ka 2016. gada satiksmes intensitātes dati par satiksmi uz autoceļa V1455 atspoguļo karjeru transporta noslodzi, kas turpināsies un tikai nedaudz palielināsies ar Ierosinātājas Paredzēto darbību un ieguvi atradnēs “Nītava” un “Jaununguri”.

³⁶ Izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus, secināms, ka attālums līdz māju “Rožlejas” apbūvei ir no 15 līdz 50 m.

³⁷ Teritorijas plānojuma TIAN 14. pielikums „Aizsargjoslas gar valsts autoceļiem un pašvaldības ceļiem lauku teritorijā un minimālā autoceļa nodalījuma josla”.

³⁸ Attālums noteikts, izmantojot Valsts zemes dienesta Valsts kadastra informācijas sistēmā (www.kadastrs.lv) pieejamus mērīšanas rīkus.

- 6.4.2.11. Ņemot vērā minēto – tāpat kā tas jau konstatēts iepriekš, šajā Biroja atzinumā (sk. 6. nodaļas 6.4.1. apakšnodaļu) – kamēr netiek pabeigta vai netiek proporcionāli samazināta derīgo izrakteņu ieguve atradnēs “*Nītava*” un “*Jaununguri*”, nevar būt pieļaujama Paredzētās darbības īstenošana Ziņojumā norādītajā apjomā, jo ir nepamatoti uzskatīt, ka ar Paredzēto darbību saistītos kravu reisus jau daļēji atspoguļo autoceļa V1455 noslodze. **Ievērojot to, ka šādu nosacījumu Birojs jau ir iekļāvis šī Biroja atzinuma 6. nodaļas 6.4.1. apakšnodaļā (6.4.1.12. punkta c. apakšpunkts), kā arī noteicis mehānismu, caur kuru iespējamas izmaiņas (vai atkāpes no šī nosacījuma) novērtējamas (6.4.1.12. punkta d. Apakšpunkts), atkārtoti nosacījumus šī aspekta kontekstā Birojs neizvirza.** Tomēr trokšņa novērtējuma aspektā Birojs vērš uzmanību, ka, lai arī tuvākā apkārtnē esošajām mājām (viensētām) Paredzētās darbības rezultātā netiek prognozēta trokšņa normatīvu sasniegšana, trokšņa normatīvs paredz vērtējumu ilgtermiņa vidējai vērtībai (Paredzētā darbība vienādā intensitātē netiks veikta visu gadu, tai skaitā netiks veikta brīvdienās un svētku dienās), tomēr periodos, kad Iecirkņa un tuvumā esošo ieguves vietu izstrādes darbi notiks intensīvi, trokšņa radīto apgrūtinājumu viensētu iedzīvotāji, iespējams, var izjust kā traucējošu, līdz ar to Ierosinātajai pie nepieciešamības var būt jānodrošina paredzēto ietekmes mazinājošo pasākumu ievērošana. Ievērojot novērtējuma rezultātu un to, ka novērtējums Ziņojumā veikts tikai tādam risinājumam, kas ieguves darbus un derīgā materiāla transportēšanu paredz veikt dienas laikā (atbilstoši Noteikumu Nr.16 1.pielikuma 12.punktam periods no plkst.7.00 – 19.00), – ir pamatoti papildus noteikt, ka ar Paredzēto darbību saistītos transporta reisus nav pieļaujams veikt ārpus minētā perioda. Tāpat jānodrošina kravas transporta, kas izved derīgos izrakteņus, trokšņa novērtējumā pieņemto braukšanas ātrumu.
- 6.4.2.12. Birojs secina, ka, lai samazinātu trokšņa (arī gaisa) piesārņojuma izplatību ārpus karjera teritorijas, Ierosinātāja apņēmusies veikt vairākus ietekmī mainošus pasākumus, tostarp pa Iecirkņa perimetru plānots izveidot rekultivācijai uzglabājamās augsnes segkārtas un atbērtnu vaļņus ~ 3 – 5 m augstumā. Tāpat Ierosinātāja paredzējusi, ka ieguves un materiāla transporta darbi tiks veikti tikai darba dienās, darba laikā, maksimums 12 stundas dienā, iekļaujoties laika intervālā no 7:00 – 19:00.
- 6.4.2.13. Ņemot vērā Ziņojumā vērtēto, kā arī šajā Biroja atzinumā konstatēto, **Birojs uzsver, ka normatīvajos aktos noteikto prasību, tai skaitā vides trokšņa normatīvu ievērošana ir beznosacījuma prasība, kas jau noregulēta ar ārējiem normatīvajiem aktiem un ir Ierosinātājai saistoša. Citādā veidā Paredzētā darbība nav pieļaujama. Birojs tāpat norāda, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punktu Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietvertu risinājumu īstenošanu, tai skaitā tādu risinājumu īstenošanu, kas paredzēti, lai novērstu un mazinātu ietekmi uz vidi. Vienlaikus Birojs uzskata, ka nepieciešams arī ar šo Biroja atzinumu saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība iespējama vai nav pieļaujama:**
- a) Darbības, kas rada troksni, nav pieļaujams veikt ar citiem darbu veikšanas laika nosacījumiem kā Ziņojumā norādītie, tai skaitā derīgo izrakteņu ieguve, derīgo izrakteņu apstrāde un pārstrādes darbības tehnoloģiskajā laukumā un produkcijas izvešana ir pieļaujama tikai darba dienās, dienas laikā - diennakts periodā no pulksten 7:00 līdz 19:00. Šādi darba organizācijas nosacījumi ir jāiekļauj derīgo izrakteņu ieguves projektā, un Ierosinātājai jānodrošina to ievērošanu.
  - b) Paredzētās darbības Ierosinātājas pienākums ir nodrošināt Ziņojumā iestrādāto (vai efektivitātes ziņā līdzvērtīgu) pasākumu īstenošanu trokšņa ietekmes novēršanai un/vai samazināšanai, cik iespējams samazinot ietekmes izplatīšanos ārpus Darbības vietas. Šim nolūkam jāveido arī Ziņojumā

paredzētais aizsargvalnis, precīzu risinājumu tā novietojumam un tehniskajiem parametriem (arī drošības aspektā), nosakot derīgo izrakteņu ieguves projektā.

- c) Argumentētu sūdzību saņemšanas gadījumā dzīvojamo māju teritorijās un pie Paredzētās darbības trokšņa ietekmei visvairāk pakļautajām fasādēm veicami mērījumi Noteikumu Nr.16 paredzētajā kārtībā un, atkarībā no to rezultātiem, lemjams par papildus pasākumu, tai skaitā Paredzētās darbības nosacījumu un ierobežojumu nepieciešamību. Pēc papildus pasākumu realizācijas (ja tādi bijuši nepieciešami) jāveic atkārtoti trokšņa mērījumi. Visi trokšņa mērījumu rezultāti iesniedzami Pārvaldē un pašvaldībā, bet trokšņa pārsnieguma gadījumā arī pasākumu plāns, ar kuriem tiks nodrošināta robežlielumu ievērošana.

6.4.3. Hidroloģiskā un hidroģeoloģiskā režīma izmaiņas:

- 6.4.3.1. Lai novērtētu plānotās darbības ietekmi uz tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko režīmu, kā arī lai novērtētu ietekmi uz Darbības vietai tuvumā esošajiem dzeramā ūdens avotiem, hidroģeologs Dr.geol. I. Levins (turpmāk – Hidroģeoloģijas eksperts) 2017. gada augustā veicis matemātisko modelēšanu par iespējamo Iecirkņa ietekmi uz hidroloģisko režīmu un ūdens gūšanas vietām (Ziņojuma 6. pielikums). Veicot derīgo izrakteņu ieguves iespējamo hidroģeoloģisko un hidroloģisko ietekmi uz vidi papildus Paredzētajai darbībai vērtēta atradnes “*Jaununguri*” ietekme.
- 6.4.3.2. Gruntsūdeņu līmeņu, ūdens bilances izmaiņas, kā arī esošais un prognozējamais gruntsūdeņu līmeņu sadalījums, aprēķināts ar skaitliskā gala starpību filtrācijas imitatora MODFLOW 2005 palīdzību programmnodrošinājuma *Groundwater Vistas 6* vidē. Kā iekšējie filtrācijas robežnosacījumi skaitliskajā modelī iekļautas upītes (Vašleja, Ratnieku strauts, Rēpiņu strauts) un vairāki meliorācijas grāvji.
- 6.4.3.3. Sākotnēji hidroģeoloģiskais modelis tika sagatavots 2016. gadā, lai novērtētu smilts un smilts–grants atradnes “*Nītava*” izstrādes ietekmes uz vidi. Vērtējot Iecirkņa ietekmi hidroģeoloģiskais modelis tika nedaudz rediģēts, ņemot vērā atradnes “*Jaununguri*” izpētes materiālus, Iecirkņa izpētes materiāli tika ņemti vērā jau 2016. gada modelī.
- 6.4.3.4. Derīgā materiāla ieguve zem ūdens līmeņa tiks veikta ar ekskavatoru bez ūdens atsūkņēšanas no Iecirkņa vai meliorācijas pasākumiem (neierīkojot jaunus grāvjus un nepadziļinot esošos grāvjus) mākslīgai gruntsūdeņu līmeņu pazemināšanai. Līdz ar to Hidroģeoloģijas eksperts savā vērtējumā konstatējis, ka nav sagaidāma liela ietekme uz apkārtējas teritorijas hidroloģisko režīmu. Tomēr, ūdenstilpju (karjerdīķu) izveidošana izstrādātā Iecirkņa un atradnes “*Jaununguri*” vietā mainīs ūdens bilanci, jo izraktais materiāls tiks aizvietots ar ūdeni, vairākkārtēji paātrinoties horizontālai ūdens apmaiņai karjerdīķa teritorijā un izlīdzinoties gruntsūdeņu virsmai karjerdīķa apkārtnē (kā arī iztvaikošanās no ūdenstilpes atklātas ūdens virsmas pārsniedz iztvaikošanos no gruntsūdeņu līmeņa). Līdz ar to izstrādāto karjeru teritorijā samazināsies gruntsūdeņu infiltrācijas barošanās, izveidojoties depresijas piltuvei karjerdīķu apkārtnē, samazinoties gruntsūdeņu noteces apjomiem virszemes ūdenstecēs un ūdensteču caurplūdumiem.
- 6.4.3.5. Veicot Darbības vietas un tuvākās apkārtnes hidroģeoloģisko apstākļu novērtējumu, Hidroģeoloģijas eksperts ņēmis vērā Darbības vietas ģeoloģisko uzbūvi. Ziņojumā norādīts, ka darbības vietā esošais apūdeņotais derīgais izraktenis – sena alūvija smilts – grants un smilts nogulumi – veido pirmo no zemes virsmas bezspiedienā horizontu (gruntsūdeņu horizontu). Aluviālie nogulumi izplatīti 2 – 3 km plātā joslā Vašlejas ielejā, ko ierobežo no sāniem un no apakšas ūdens vāji caurlaidīgie glacigēnie (morēnas) nogulumi (*glQ3ltv*). Morēnas nogulumieži ir sastapti visos smilts – grants meklēšanas

urbumos. Morēnas nogulumu slāņa biezums tuvākajā dziļurbumā ir 4,0 m. Zem morēnas nogulumiem iegul augšdevona Ogres svītas smilšakmeņi un dolomīti, Katlēšu svītas dolomītmerģeļi. Vertikālajā virzienā morēnas nogulumi veido sprostsłāni, kas apgrūrina kvartāra nogulumu gruntsūdeņu horizonta hidraulisko saistību ar pamatiežu ūdens horizontiem. Secināts, ka nepārtrauktā sprostsłāņa izplatība, kā arī nelielas sagaidāmās gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas (karjeru izstrāde bez gruntsūdeņu atsūkņēšanas) ļauj ignorēt hidroģeoloģiskajos aprēķinos gruntsūdeņu hidraulisko saistību ar paguļošajiem pamatiežu ūdens horizontiem. Reģiona gruntsūdens plūsma vērsta Vašlejas virzienā, kas ir galvenais noplūdes apgabals jeb vietējā gruntsūdeņu drena. Kopumā plūsmas struktūru gruntsūdeņiem ietekmē blīvs meliorācijas grāvju tīkls un mazās upītes. Visi meliorācijas grāvji tiek novadīti Vašlejā, tās caurplūdums ir $\sim 0,8 \text{ m}^3/\text{s}$, gada notece $0,020 \text{ km} - 0,63 \text{ m}^3/\text{s}$ jeb $55 \text{ tūkst. m}^3/\text{d}$, meliorācijas grāvis ir Iecirkņa ziemeļu robežā.

- 6.4.3.6. Pamatojoties uz iepriekš minēto, Hidroģeoloģijas eksperts norāda, ka gruntsūdeņu līmeņa izmaiņas bez noteces karjerdiķa apkārtņē ir atšķirīgas – krišanās dabiskas gruntsūdeņu plūsmas augštecē un celšanās dabiskas gruntsūdeņu plūsmas lejtecē (ūdenstilpe izlīdzina līmeņu sadalījumu). Maksimālais gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums pēc Iecirkņa un atradnes “*Jaununguri*” izstrādes un ūdenstilpju izveides teritorijā nepārsniegs 0,5 m un lokalizēsies ūdenstilpju tiešā tuvumā. Savukārt maksimālais gruntsūdeņu līmeņu pazeminājums pēc visu derīgā materiāla atradņu/iecirkņu izstrādes būs lielāks, depresijas piltuves ap ūdenstilpēm interferēsies. Taču arī šajā gadījumā kumulatīvās gruntsūdeņu līmeņu izmaiņas būs jūtamas dabisko sezonālo svārstību fonā tikai ūdenstilpju tiešā tuvumā. No veiktā novērtējuma izriet, ka pēc Iecirkņa izstrādes apkārtņē ($\sim 150\text{-}200 \text{ m}$) notiks gruntsūdens līmeņa izmaiņas. Karjera rietumu robežā gruntsūdens līmenis var pacelties par 0,1 m, savukārt austrumu robežā – pazemināties par 0,2-0,5 m, neskarot apkārtējo viensētu ūdens ņemšanas vietas (grodu akas).
- 6.4.3.7. Ziņojumā norādīts, ka Iecirknī un nekustamā īpašuma “*Gobas*” (kadastra numurs 9046 001 0037) zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 9046 003 0049 (ārpus Iecirkņa teritorijas) veiktas darbības dabas resursu ieguvei. Derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī uzsākta bez izsniegtas atļaujas, pirms tehnisko noteikumu saņemšanas. 2013.gadā Pārvalde ir veikusi pārbaudi, kurā tika konstatēts, ka veikti derīgā materiāla rakšanas darbi $\sim 2,28 \text{ ha}$ platībā, krautnēs novietotais derīgā materiāla apjoms ir $\sim 19\,200 \text{ m}^3$. Iecirkņa ziemeļaustrumu daļā, kur tika veikta smilts-grants ieguve, izraktajā bedrē ir nostājies ūdens. Veikto darbību rezultātā nodarītie meliorācijas sistēmas bojājumi ir $\sim 0,8 \text{ ha}$ platībā. Izstrādātāja norāda, ka nav bojātas maģistrālās drenas un novadgrāvji, līdz ar to ietekmes ir lokālas un neskar pārējo nekustamā īpašuma “*Gobas*” teritoriju vai tā apkārtņē esošā teritorija. Ierosinātāja norādījusi, ka nav veikusi derīgo izrakteņu ieguves darbus Iecirknī, kā arī nav veikusi ne rakšanas, ne kādus citus darbus nekustamā īpašuma “*Gobas*” teritorijā. Tomēr, lai veicinātu sekmīgu lietas atrisināšanu un mazinātu iespējamo ietekmi, Ierosinātāja norāda, ka, uzsākot ieguves darbus Iecirknī, tiek piedāvāts veikt teritorijas sakopšanu. Ierosinātājas piedāvātie zemes vienības ar kadastra numuru 9046 003 0049 sakopšanas darbi realizējami, tos saskaņojot ar minētā nekustamā īpašuma īpašnieku.
- 6.4.3.8. No Ziņojuma izriet, ka ne tikai teritorijas Darbības vietas apkārtņē, bet arī Darbības vieta ir meliorēta. Attiecīgi, realizējot Paredzēto darbību, būs nepieciešams izstrādāt un īstenot arī meliorācijas sistēmu pārbūves projektus, nodrošinot to funkcionēšanu un novēršot negatīvu ietekmi uz apkārtnes teritorijām. Atbilstoši veiktajam novērtējumam Birojs pievienojas Ziņojuma autoriem, ka Paredzētā darbība, to īstenojot Ziņojumā vērtētajos apjomos un risinājumos, visticamāk, neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz apkārtnes teritoriju hidroģeoloģisko un hidroģeoloģisko režīmu, tomēr **Birojs uzskata, ka**

saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Ievērojot to, ka Ziņojumā šāds risinājums nav vērtēts, Paredzētā darbība nav pieļaujama ar gruntsūdens līmeņa pazemināšanas paņēmieniem, kas ietver to atsūkņēšanu un novadīšanu ārpus Iecirkņa teritorijas.
- b) Ar Paredzētās darbības realizāciju nedrīkst tikt traucēta apkārtnes teritoriju meliorācijas sistēmu funkcionēšana. Pie nepieciešamības jāparedz un jānodrošina situācijai piemēroti pasākumi melioratīvo sistēmu un būvju funkcionēšanai, saglabāšanai vai to pārveidei, izstrādājot un normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā saskaņojot un realizējot meliorācijas sistēmu pārveides projektu/us.
- c) Nosacījumi ūdens līmeņa uzraudzībai individuālajās ūdensapgādes akās/urbumos, tai skaitā summārās ietekmes no vairākām ieguves vietām uzraudzībai, precizējami un nosakāmi derīgo izrakteņu ieguves projektā. Ja uz Paredzētās darbības ietekmi norāda monitoringa rezultāti, būtiska ūdens līmeņa pazeminājuma gadījumā Ierosinātajai jānodrošina alternatīvi risinājumi dzīvojamo māju ūdensapgādei.
- d) Jāparedz un jānodrošina pasākumi, lai Paredzētās darbības rezultātā nepieļautu naftas produktu un citu piesārņojošo vielu nokļuvi gruntī, virszemes un pazemes ūdeņos.

6.4.4. Ietekme uz bioloģisko daudzveidību, ainavu, kultūrvēsturisko vidi un rekreācijas resursiem.

6.4.4.1. Ziņojumā sniegts vērtējums par Paredzētās darbības ietekmi uz bioloģisko daudzveidību, balstoties uz Atzinumu Nr. 28/17 par biotopiem un īpaši aizsargājamām augu sugām, kā arī Atzinumu Nr. KM/058 par Paredzētās darbības iespējamu ietekmi uz ornitofaunu. Darbības vieta neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamā dabas teritorijā (Natura 2000) vai tās tuvumā. Tuvākā īpaši aizsargājamā dabas teritorija ir Ķemeru nacionālais parks (Natura 2000), kas atrodas ~ 10 km attālumā.

6.4.4.2. Tomēr atbilstoši Atzinumam Nr. 28/17 pētāmās teritorijas austrumu daļā konstatēts Biotops ar platību ~ 8 ha. Biotops ir Eiropas Savienībā īpaši aizsargājams, - pļavas ar vairāk vai mazāk mitrām un barības vielām nabadzīgām augsnēm, kas izveidojušās ekstensīvas apsaimniekošanas vietās. Biotopam svarīga ir regulāra augsnes mitruma apstākļu mija, kad pēc pārmitriem periodiem, tai skaitā, applūšanas, seko augsnes izžūšana. Atšķirīgie mitruma apstākļi dažādos periodos, nosaka dažādo augāja struktūras veidošanos, tā mainot dažādu sugu lomu augu sabiedrībās. Biotops ir reti sastopams Latvijas teritorijā, galvenokārt sastopams Rietumlatvijā, dažviet Viduslatvijā, savukārt Dienvidaustrumlatvijā zināmas tikai dažas atradnes. Saskaņā ar Atzinumam Nr. 28/17 pievienoto izvērtējumu "*Ietekmes uz biotopiem būtiskuma izvērtējums*" Biotopa platība Tukuma novadā sastāda 7,57 ha, Latvijā 1 400 ha, Boreālajā reģionā 33 333 ha, Eiropas savienībā 614 514 ha. Secināts, ka plānotās darbības rezultātā Biotopa platība var samazināties par ~ 1,6 ha, jeb 21 % no Biotopa platības Tukuma novadā un attiecīgi 0,1 % no platības Latvijas mērogā. Savukārt Paredzētās darbības izraisītā nosusināšana skartu ~ 3,7 ha no Biotopa platības, jeb 19 % no Biotopa platības Tukuma novadā, 0,3 % no platības Latvijas mērogā. Secināts, ka Biotops spētu reģenerēties 5 – 10 gadu periodā pēc nelielas iejaukšanās tā struktūrā, ja tiktu saglabāti labvēlīgi mitruma apstākļi un raksturīgās augu sugas apkārtņē. Tā kā Paredzētā darbība daļēji paredzēta Biotopa teritorijā, samazinot tā platību, dabas eksperts uzskata, ka Paredzētās darbības ietekme uz Biotopu vērtējama kā būtiski negatīva.

- 6.4.4.3. Vērtējot DAP tīmekļa vietnē publiskoto Ziņojumu Eiropas Komisijai par Eiropas savienības nozīmes biotopu (dzīvotņu) un sugu aizsardzības stāvokli Latvijā³⁹, Birojs secina, ka Biotopa dabiskās izplatības areāls novērtēts kā labs, tomēr Biotopa aizņemtā platība areāla robežās kā nepietiekama, savukārt Biotopa struktūra un nākotnes izredzes (tai skaitā, attiecībā uz dzīvotnes areālu, ar dzīvotni aizņemto platību un tās specifiskajām struktūrām un funkcijām) novērtētas kā sliktas. Minētā rezultātā Biotopa kopējais aizsardzības stāvoklis Latvijā novērtēts kā slikts.
- 6.4.4.4. Citas īpaši aizsargājamās augu sugas un biotopi atbilstoši Atzinumam Nr. 28/17 Darbības vietā netika konstatētas. Darbības vietas tuvākajā apkārtnē atrodas vairākas aizsargājamo augu sugu atradnes, tomēr, ņemot vērā, ka atradnes izstrādes laikā gruntsūdens līmenis karjera apkārtnē mainīsies tikai 150 – 200 m attālumā, kur gruntsūdens līmeņa pazeminājums prognozēts neliels (par 0,2 – 0,3 m), netiek prognozēta Paredzētās darbības būtiska ietekme (tai skaitā uz Darbības vietas tuvumā esošu sauseņu mežu, kas ilgtermiņā var pāriet uz nabadzīgākās un sausākās augsnēs augošu meža tipu). No Atzinuma Nr. 28/17 arī neizriet, ka ietekmes uz Biotopu mazināšanai nepieciešams noteikt papildus ierobežojumus Paredzētajai darbībai tā tuvumā. Lai saglabātu Biotopu, Atzinumā Nr. 28/17 ieteikts, ka karjeru būtu jāierīko, neiekļaujot tajā Biotopa daļu (tādējādi samazinot kopējo izstrādes vietas platību).
- 6.4.4.5. Īpaši aizsargājamo biotopu un Eiropas Savienības nozīmes dzīvotņu aizsardzību regulē Sugu un biotopu aizsardzības likums. No Sugu un biotopu aizsardzības likuma neizriet vispārējs aizliegums īstenot darbības, kam var būt ietekme uz Biotopu, bet izriet nosacījums nodrošināt aizsargājamo biotopu un Eiropas Savienības nozīmes dzīvotņu aizsardzību, kas izpaužas kā nepieciešamais pasākumu kopums biotopu saglabāšanai vai atjaunošanai optimālā stāvoklī⁴⁰. Minēto dabas vērtību un to aizsardzības kontekstā (ar paredzēto darbību pieļaujamības kontekstā) nozīmīgi kritēriji ir gan attiecināmie dabas vērtību aizsardzības mērķi, gan iespējamais plānoto darbību radītās ietekmes apjoms un nozīmīgums (caur tiem pārbaudāms arī Paredzētās darbības ietekmes būtiskums un pieļaujamība). Vispārēji Sugu un biotopu aizsardzības likums paredz, ka īpaši aizsargājamo biotopu un Eiropas Savienības nozīmes dzīvotņu aizsardzībai tiek veidotas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas vai mikroliegumi, tomēr minētais nenozīmē, ka aizsargājamās ir tikai tās dabas vērtības, kas atrodas šādās teritorijās. Ierobežojumi var tikt noteikti arī darbībām, kas neatrodas šādās teritorijās, ja uz iespējamās ietekmes būtiskumu norāda izvērtējuma rezultāts. Konkrētajā gadījumā, pārbaudot Paredzētās darbības ietekmi uz Biotopu, tai skaitā vērtējot atbilstoši normatīvo aktu prasībām Biotopa stāvokli Darbības vietā, Biotopa aizsardzības stāvokli valstī kopumā un iespēju bez papildus ierobežojumiem nodrošināt Biotopa aizsardzības optimālu stāvokli, IVN ietvaros secināts, ka Paredzētās darbības ietekme konkrētajā gadījumā būs būtiski nelabvēlīga, un tā būtu pieļaujama tikai ar nosacījumu, ka Ierosinātāja veic papildus darbības Biotopa saglabāšanai vai atjaunošanai. Pie šāda secinājuma savas kompetences ietvaros ir nonācis gan jomā sertificēts dabas eksperts, gan tam pievienojies DAP, attiecīgi Birojs to ņem vērā un ietver savā atzinumā.
- 6.4.4.6. Izsverot nosacījumus Biotopa saglabāšanai vai atjaunošanai, Ierosinātāja ir Ziņojumā iestrādājusi gan risinājumu, kas neparedz ieguvu Biotopa teritorijā, gan risinājumu, kas ietekmi uz Biotopu atlīdzinātu (Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts). Ierosinātāja uzskata, ka, samazinot kopējo izstrādes platību par 1,6 ha, sociālekonomiskais ieguvums būtu mazāks, turklāt, arī neizstrādājot teritoriju pilnā apjomā, Biotopa kvalitāte, iespējams, ar laiku pasliktinātos. Tādēļ Ziņojumā kā piemērotāks risinājums piedāvāts veikt kompensējošo jeb ietekmes atlīdzinošo

³⁹ https://www.daba.gov.lv/public/lat/dabas_aizsardzibas_plani/dati/zinojumi_eiropas_komisijai/.

⁴⁰ Sugu un biotopu aizsardzības likuma 7. pants.

pasākumu. Plānots, ka Paredzētās darbības rezultātā zaudētā Biotopa teritorija varētu tikt kompensēta ar līdzvērtīga Biotopa izveidi un atbilstošu apsaimniekošanu citā teritorijā – Saldus novada Novadnieku pagasta zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu 8472 007 0154, kas ir Ierosinātājas īpašumā esoša nekustamā īpašuma “*Karjers Kūmas*” (kadastra Nr. 8472 007 0116) zemes vienība. Minēto teritoriju ir apsekojusi arī dabas eksperte un 2018. gada 18. septembrī sagatavojusi atzinumu Nr. 31/18 (turpmāk – Atzinums Nr. 31/18) (Ziņojuma 17. pielikums). Saskaņā ar Atzinumā Nr. 31/18 konstatēto, kompensējošās teritorijas platība ir ~ 2,8 ha, tā pašlaik neietilpst Natura 2000 teritorijā vai kādā no dabas resursu aizsargjoslām. Novērtējot teritorijā sastopamās dabiskos zālājus raksturojošās augu sugas, Atzinumā Nr. 31/18 konstatēts, ka kompensējošajā teritorijā potenciāli iespējama zālāju biotopa 6410 “*Mitri zālāji periodiski izzūstošās augsnēs*” atjaunošana, veicot atbilstošu zālāja apsaimniekošanu. Vadoties no minētā, Ierosinātāja Ziņojumā kā piemērotāko ir izvēlējusies Paredzētās darbības alternatīvu, kas paredz kompensējošās platības izveidi, par šādu risinājumu pozitīvu atsauksmi ir sniegusi arī DAP.

6.4.4.7. Tomēr, izvērtējis Ziņojumu un Birojam pieejamo informāciju, Birojs secina, ka Paredzētās darbības alternatīvas (kas paredz ietekmi atlīdzinošās Biotopa teritorijas izveidošanu) īstenošana varētu nebūt sekmīga, jo teritorija, kurā piedāvāts īstenot kompensējošos pasākumus mitru zālāju Biotopa izveidei, atrodas nekustamā īpašuma “*Karjers Kūmas*” (kadastra Nr. 8472 007 0116) teritorijā, kura zemes vienībās ar kadastra apzīmējumiem 8472 007 0116, 8472 007 0152, 8472 007 0078 Ierosinātāja plānoja veikt kaļķakmens ieguvu (minētās zemes vienības faktiski robežojas un/vai atrodas tiešā tuvumā plānotajai Biotopa izveides vietai). Ierosinātājas ierosinātajai darbībai – kaļķakmens ieguves platību paplašināšanai atradnē “*Kūmas*” iepriekš tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums⁴¹, un Birojs 2011. gada 30. decembrī sniedza atzinumu Nr. 14 “*par kaļķakmens ieguves karjera paplašināšanas derīgo izrakteņu atradnē “Kūmas” ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu*”. Veiktās IVN procedūras rezultātā Saldus novada pašvaldība izdeva 2012. gada 29. februāra lēmumu Nr. 5 “*Par SIA “CEMX” paredzētās darbības akceptēšanu*”, ar ko Novērtējuma likuma 21. un 22. panta kārtībā kaļķakmens ieguves platību palielināšanu akceptēja. Kaļķakmens ieguve atļauta arī zemes vienībās, kas atrodas tieši blakus kompensējošā Biotopa izveides vietai. Prognozētās gruntsūdens līmeņa izmaiņas kaļķakmens ieguvei paredzēto teritoriju apkārtnē var nebūt savietojamas ar plānotās kompensēšanas mērķiem.

6.4.4.8. Ņemot vērā minēto, - lai sasniegtu Ziņojumā prognozētos Biotopa aizsardzības mērķus⁴², Ierosinātājai, visdrīzākais, būs jāparedz pasākumi (izmaiņas) kaļķakmens ieguves risinājumos atradnē “*Kūmas*”, kas neparedz ieguvu ar būtisku ietekmi uz hidroloģisko režīmu kompensējošā Biotopa tuvumā, pretējā gadījumā Ziņojumā ietvertais risinājums, kas paredzēts, lai atlīdzinātu Paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz Biotopu, var izrādīties neefektīvs. No Ziņojuma izriet Ierosinātājas apņemšanās, ka kompensējošie jeb atlīdzinošie pasākumi plānoti, vadoties no piesardzības – derīgo izrakteņu ieguve sākotnēji paredzēta Iecirkņa laukumos, kuros neatrodas Biotops, un tikai pēc konsultācijām ar dabas ekspertu, lai noskaidrotu, vai kompensējošie pasākumi teritorijā Saldus novada Novadnieku pagastā ir devuši rezultātus, tiks veikta trešā posma izstrāde. Šādas posmsecīgas pieejas īstenošanu ir pamatoti noteikt kā Paredzētās darbības īstenošanas nosacījumu, un tikai gadījumā, ja kompensējošie pasākumi tiks atzīti par efektīviem, var tikt izsniegta zemes dzīļu

⁴¹ <http://www.vpvb.gov.lv/lv/ivn/projekti/?status=3&id=339>.

⁴² Novērtējuma likuma 24. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka Ierosinātāja ir atbildīga par Ziņojumā ietverto risinājumu īstenošanu, kuri paredzēti, lai novērstu, nepieļautu vai mazinātu un, ja iespējams, atlīdzinātu paredzētās darbības būtisko negatīvo ietekmi uz vidi.

izmantošanas licence (un saskaņots derīgo izrakteņu ieguves projekts) ieguvei teritorijā, kur atrodas Biotops. Ierosinātajai jāreķinās, ka no sekmīga kompensējošo pasākumu risinājuma īstenošanas ir darīta atkarīga derīgo izrakteņu ieguves iespēja visā Iecirkņa teritorijā, un nav izslēgts, ka ieguve Iecirknī var tikt veikta tikai 10,772 ha vai mazākā platībā, neiekļaujot tajā biotopa 6410 "*Mitri zālāji periodiski izžūstošās augsnēs*" (Biotops) un, ja nepieciešams, tam piegulošās platības. Precīzi risinājumi ietekmes uz Biotopu atlīdzināšanas risinājumam, ieviešanas grafikam un pasākuma efektivitātes novērtēšanai iestrādājams derīgo izrakteņu ieguves projektā, sadarbībā ar jomā sertificētu dabas ekspertu un risinājumu saskaņojot ar DAP.

6.4.4.9. Atbilstoši Atzinumam Nr. KM/058 Darbības vietā netika novērotas Noteikumos Nr. 396 minētās īpaši aizsargājamās putnu sugas un Direktīvā 2009/147/EK iekļautās putnu sugas. Eksperts secina, ka saimnieciskās darbības rezultātā radušies izmantotie un uzpludinātie karjeri kalpo kā putnu koncentrācijas un atsevišķām sugām – arī kā ligzdošanas vietas. Atzinumā Nr. KM/058 netiek prognozēts, ka derīgo izrakteņu ieguve Iecirknī radīs nozīmīgu ietekmi uz ornitofaunu, nepieciešamība pēc ietekmes novērtēšanas vai atlīdzināšanas pasākumiem nav konstatēta. Vienlaikus Atzinumā Nr. KM/058 ietverti pasākumi, kas nepieciešami ietekmes mazināšanai. Secināts, ka derīgo izrakteņu ieguve uzsākama ārpus ligzdošanas sezonas (to neveikt laika posmā no 1. aprīļa līdz 15. jūlijam), rekomendēts pēc derīgo izrakteņu ieguves ūdenskrātuvē veidot atsevišķas, dažāda izmēra saliņas (vēlams ar zemu veģetāciju, kas piemērota bridējputnu un kajjveidīgo ligzdošanai). Lai radītu putniem maksimāli piemērotus apstākļus pēc Iecirkņa izmantošanas, apsaimniekošanas procesā Atzinumā Nr. KM/058 rekomendēts piesaistīt konsultantu ornitologu-ekspertu. Dabas eksperts/ornitologs savā atzinumā secina/konstatē, ka patreizējā situācijā Paredzētā darbība un tās realizācija (derīgo izrakteņu ieguve) neradīs būtisku ietekmi uz apsekotās teritorijas un tuvākās apkārtnes ornitofaunu. Tieši pretēji – pēc karjera izmantošanas, pareizi to apsaimniekojot, visdrīzāk tiks radītas potenciālas dzīvotnes vairākām putnu, īpaši aizsargājamā putnu sugām.

6.4.4.10. Ziņojuma izskatīšanas laikā, tika saņemtas SIA „SKY PORT”, kā lidlauka “Jūrmala” operatora, atsauksmes par Ziņojumu, kurā norādīts, ka ir jāparedz esošo putnu ligzdošanas vietu saglabāšana, bet Paredzētās darbības rezultātā ir nepieļaujami veidot jaunas putnu masveida ligzdošanas un barības ieguves vietas. SIA „SKY PORT” vērsusi uzmanību, ka Ziņojums ar ietekmju izvērtējumu Birojā iesniegts 2019. gada 11. jūnijā, tādēļ nepieciešams saņemt jaunu atzinumu no valsts aģentūras “Civīlās aviācijas aģentūra” (turpmāk - Civīlās aviācijas aģentūra), jo iepriekšējais atzinums sagatavots 2018. gada 7. decembrī, kura nav vērtēta Ziņojuma risinājumu atbilstība likuma “Par aviāciju” 41. pantam. Balstoties uz augstāk minēto, Izstrādātāja 2019. gada 21. augustā lūdza Civīlās aviācijas aģentūra sniegt atkārtotu atzinumu par Ziņojumu. Civīlās aviācijas aģentūra ar 2019. gada 26. augusta vēstuli Nr. 01-8/1328 “Par atļaujas nepieciešamību paredzētajai darbībai” ir sniegusi Ierosinātajai atbildi, ka Paredzētā darbība neatbilst likuma „Par aviāciju” 41. panta pirmās daļas 8. punktā minētajiem kritērijiem kā gaisa kuģu lidojumu drošumam potenciāli bīstams objekts un tā izveidošanai Civīlās aviācijas aģentūras atļauja nav nepieciešama. Līdz ar to secināms, ka Paredzētās darbības realizāciju, tai skaitā Iecirkņa teritorijas rekultivāciju, Civīlās aviācijas aģentūras nevērtē kā risinājumu, kas var radīt drošības risku lidlauka “Jūrmala” darbībā.

6.4.4.11. Saskaņā ar Ziņojumu Darbības vieta neatrodas ainaviski nozīmīgā teritorijā un prognozējams, ka ietekme uz ainaviskām vērtībām nebūs būtiski negatīva. Darbības vietā un tās tiešā tuvumā neatrodas rekreācijas vai tūrisma objekti. Nozīmīgs tūrisma objekts ir kino pilsēta “Cinevilla”, ka atrodas ~ 2 km attālumā uz dienvidaustrumu pusi. Vietējas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorija Gavēņu smilšakmens atsegumi, kas

atrodas pie viensētas “*Lejas Gavēni*”, ir ~ 2,6 km attālumā no Darbības vietas. Šis dabas piemineklis (atbilstoši Ziņojumā norādītajam) ir slēgts apmeklējumiem. Lai arī no lietas materiāliem tas neizriet, tomēr nav izslēgts, ka agrākās derīgo izrakteņu ieguves vietas, kur izveidojušās ūdenskrātuves, vietējie iedzīvotāji izmanto rekreācijai. Biroja ieskatā Ierosinātajai un vietējai pašvaldībai ir būtiski ņemt vērā, ka teritorijas, kurās nav īstenota un pabeigta rekultivācija atbilstoši normatīvajos aktos (kas regulē zemes dzīļu izmantošanu) noteiktajam, šādas teritorijas nav cilvēkiem drošas, tai skaitā tajās nav nodrošināta cilvēku veselības aizsardzībai atbilstoša vides kvalitāte, jo apkārtnē turpinās derīgo izrakteņu ieguve. Birojs aicina gan Ierosinātāju, gan vietējo pašvaldību (neatkarīgi no Paredzētās darbības realizācijas), īstenot sabiedrības informēšanas pasākumus un ierobežot iedzīvotāju piekļuvi teritorijām, kuras skar derīgo izrakteņu ieguves ietekmes.

6.4.4.12. Ņemot vērā visu iepriekš minēto un Ziņojumā novērtēto, Birojs uzskata, ka saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu ir pamatoti noteikt šādus nosacījumus, ar kādiem Paredzētā darbība īstenojama vai nav pieļaujama:

- a) Paredzētās darbības īstenošana pieļaujama tikai posmsecīgās kārtās, un derīgo izrakteņu ieguve Iecirkņa teritorijā, kur konstatēts Biotops, pieļaujama tikai tad, ja Ziņojumā ietvērto ietekmes uz Biotopu atlīdzinošo jeb kompensējošo pasākumu īstenošanas rezultāts tiek atzīts par efektīvu. Biotopu atlīdzinošo jeb kompensējošo pasākumu īstenošanas rezultāta efektivitāti prognozē un novērtē jomā sertificēts dabas eksperts. Ja tiek konstatēts, ka šādi pasākumi nebūs efektīvi, piemēram, kaļķakmens ieguves atradnes “*Kūmas*” dēļ, vai tiek konstatēts, ka īstenotie pasākumi nav bijuši efektīvi, derīgo izrakteņu ieguve Iecirkņa daļā, kurā ir Biotops, nav pieļaujama.
- b) Precīzi risinājumi ietekmes uz Biotopu atlīdzināšanas risinājumam, ieviešanas grafikam un pasākuma efektivitātes novērtēšanai iestrādājams derīgo izrakteņu ieguves projektā, sadarbībā ar jomā sertificētu dabas ekspertu un saskaņojot ar DAP. Ierosinātajai jāērēkinās, ka Ziņojumā ietvērto ietekmes uz Biotopu atlīdzinošo jeb kompensējošo pasākumu īstenošanas efektivitāte (un iespējamība) ir atkarīga arī no iespējamām izmaiņām risinājumos, kas tiek īstenoti kaļķakmens ieguves procesā derīgo izrakteņu ieguves atradnē “*Kūmas*”, kas atbilstīgi ņemami vērā un pamatojami derīgo izrakteņu ieguves projektā.
- c) Izstrādātā Iecirkņa rekultivācija veicama atbilstoši Ziņojumā paredzētajam. Veidojot ūdenskrātuvi, tās nogāzes veidojamas tā, lai grunts noturība nogāzēs būtu pietiekama un neveidotos noslīdeņi vai nobiras. Jāparedz pasākumi nelabvēlīgo apstākļu veidošanās mazināšanai, piemēram, veidojot noturīgu veģetāciju, vai atbalsta vaļņus nogāžu nostiprināšanai.

Rezumējoši Birojs secina -, lai arī Ziņojumā vērtējums ne visos aspektos ir pilnīgs, kas ir bijis par pamatu noteikt papildus nosacījumus arī transportēšanai saskaņā ar Novērtējuma likuma 20. panta desmito daļu, Birojs atzīst, ka Ierosinātāja ir izsvērusi galvenos risinājumus Paredzētās darbības realizācijai un sagaidāmās ietekmes nozīmīgajos ietekmes jautājumos. Balstoties uz veikto novērtējumu, nav identificēti Paredzētās darbības realizāciju pilnībā aizliedzoši faktori, tomēr tās īstenošanai ir ierobežojumi. Šādā kontekstā Birojs secina, ka pašlaik vienīgais iespējama derīgo izrakteņu transportēšanas maršruts ir autoceļš V1455, savukārt autoceļa V1454 kā otras transportēšanas alternatīvas izsvērums Ziņojumā faktiski iekļauts kā formāls alternatīvas variants (ceļam ir kravas masas ierobežojums un Ierosinātāja neparedz risinājumus ceļa pārbūvei ar atbilstošu kravas nestspēju). Attiecībā uz derīgo izrakteņu ieguvi virs vai zem gruntsūdens līmeņa – no Ziņojuma neizriet ierobežojums Izstrādātājai izvēlēties sev piemērotāko risinājumu, savukārt ieguves iespējas Biotopa teritorijā darīta atkarīga no plānoto ietekmes atlīdzināšanas jeb kompensējošo pasākumu efektivitātes.

Biroja atzinums ir kompetentās iestādes viedoklis par Ierosinātās nodrošināto Ziņojumu, tajā novērtēto ietekmi un vērtējuma trūkumiem. Lēmumu par Paredzētās darbības realizācijas pieļaujamību pieņem Novērtējuma likuma 21. panta kārtībā. Attiecīgā valsts institūcija, pašvaldība vai cita likumā noteiktā institūcija vispusīgi izvērtē Ziņojumu, pašvaldību un sabiedrības viedokli un, ievērojot Biroja atzinumu par Ziņojumu, normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņem lēmumu par Paredzētās darbības akceptēšanu vai neakceptēšanu. Ja tiek pieņemts lēmums par Paredzētās darbības pieļaujamību, Paredzēto darbību iespējams īstenot tikai ievērojot ārējos normatīvajos aktos noteiktos, Ziņojumā paredzētos un ar šo Biroja atzinumu izvirzītos nosacījumus, ar kādiem tā varētu būt īstenojama (Novērtējuma likuma 22. panta divi *prim* daļa).

Direktora p.i.
direktora vietniece –
Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

I. Kramzaka

2019. gada 4.novembrī